

కెరణువూరి

మాంత్రికదీవి

అది వ్యక్తులోని రాజమండలం.

అంక్రోషిరంలోని శవ శయణారంలో తంపత్తులిభా
తల్పం బుద పతుకుబి మహారాణి కిందు మామ్మిరుగొ
డుచిషుంది ఎదుయ్యగా దర్శించేవ మహారాణి కూర్చుచి.
అభాంగి లస్యినే దీశంగా డూసుక్కారు.

మహామంత్రి, శురీకొంతమంది అప్పుకైన శాఖలో
క్రోధించి, పాష్మ ప్రవక్తులు వియ్యని విచారపదనాలతో
శుభ్రాత.

ఇంతలో—

“పేశారినరి అక్కాదిరి నచిగి, రాజదంపతులకు, శుహ
మంత్రిం వమస్కరంచి, వికార కదదంతో వియ్యాచ్చారు.

“పేశారి! యువరాజకోషం వేళిక ఏరుతుటయి ఓఱిగి
పచ్చాలా? ఔరంటేవ చంద్రమోహముకు ప్రదీప బాక్త వంపిం
చాలా?” అభి ఆదిగారు మహారాణి.

మహారాత్ అవిరథాపాతంగ శస్తోత్రు కశ్యాల
మిచ్ఛాను అధినురో వెట్టుకోవణాలి తయారిష్టువే భా
ష్టోత్ర దృష్టుండు నేఱివేష తపసిషటింది.

మహారాత్ కూడా శ్రీతంగ పేశాలివేష ఖాపూ, అధి
శస్తోత్రమే మాటింట విషణుకోనం అశురశు కృతం
వేశాలు.

“కొంతమందివచ్చుకు త్రథా! వాటు వెప్పివ విషయాల
మిచ్ఛాల అధికారంగ లేవు ఒక దండమోహనమిచ్ఛాల
దుర్గా తప్ప పొం సుభుతుడూ, పెట్టుచుతుడూ అయిన యున
రాజులిం ఏశిక్కే ఈ కయముని, వారికోపే ఉగి రాజ
దామోర్ కాబమోసులాచిని కథంచేసి వేగుడు కాబట్టి, అ
దిలంచేసి కాశ్యాపాశుధ్యం మొండటి రాశు.

ఇవ్వుని మిచ్ఛాలిం రగపంతులిం ఓ యోగపుండుగాశ్చితు
శాశ్వత ద్వారం యాచి, తప్ప యునరాజుగారిని గురించి కొన్ని
తద్వాక్యాలు వెలపిచ్చుకు. వారి దక్కుశ్రం మిచ్ఛుర్మి,
మిచ్ఛాలీచిలి, మంత్రిగారిసి తీపులవెత్తామిని వచ్చాను”
అశ్చర్యం చేశాలి.

మహారాత్ అశ్చర్యం, అసందు, కొద్దిగా ద్వారిష్టోత్రు
శుద్ధికంపుశ్రంగో “శేషా! ఆ యోగిండుడా నూ లిర్ప
శీమి గురించి వెలచిని తద్వాక్యాల ఎమిటి? అని
పెప్పి నూ మిచ్ఛాలు కొంతశ్రంబి పూర్వకు కలిగిపు
అశ్చర్యం

“మహా! పెప్పి ఈ తద్వాక్యంచంలో రాజుకొన్నాలు,
మెచికాశాలు, పంచాంగించిన విషణుంటు కూరిచేషుకుని,
తమ దక్కుశ్రం రాజుమంచొప్పి వప్పాంశగా, కాఁకొమికు

అంయం జగతశ్శు శక్తిం అప్పార్య శేషుంటో విశ
శిల్పోన్న ఓ యోగిండుడు కపించాడు. వేష వేర్చి ఒ
మిచ్ఛాల్సికి పాదాలివందం చేసి, యునరాజుగారి విషయం
చెప్పి కోపాగరంలో పుండే మా రాజుదంపులమూ, కూ సేర
ప్రమాదాలు. అనందాయకంగా మా యునరాజుగారి శీఘ్ర
కమాచారాల దివ్యశ్శుటో చెస్పుమి ప్రార్థించామి.

ఆ మహారి కొన్ని డాట కశ్యాలుమిచ్ఛాలి, ఎపో
ధ్యామించి, తింగి ఈ వేషు తూప్పా. “శేషా! మా కప్పుకు
ంత విషయిక్కాన్ని పెప్పు కోస్యం విషయాలము అయి ప్రాణాల
పీపచర్యాంశు, స్ఫుర్తిపూర్వాలము నిరిపిపెట్టాలి అయిశా,
అందలమైశ రాజు క్రిగిన పుండ్ర మీ రాజుచుంచం
కోపి కప్పకప్పాలము అమిగాపు కాబట్టి కొన్ని విష
యాలు చెఱువు విత.

“పుండ్ర మీ రాజుపుత్రుయి పుండ్ర పుండ్రం ఎములీయి.
అ దిరంచేసి కొన్ని కొన్ని మాస్కు-ర్యాస్ పొరించులాచి అశ్చ
దిశి కొన్నివందలు యోశాం దూరంలో పుండ్రాల్సిత్తున్నాయి.
శాసు పాండిత దట్టుకున్న లాచ్యం పూరితయ్యాంచే తడ్డ
చంకల్యంలో వురోగిపుత్తున్నాయి” అని పెప్పామి.

ఆ తద్వాక్ వేష పుండ్రాన్ని విశాఖ అటోరాంశు
శాసుమాని. అని మీ ధ్యామాలు కేవే పుండ్రగా తింపు
కోపాల్సి అనకాశం పుండులదని బాధించి పుండ్రగ వెలపు
పీపులని వచ్చాడు.

అశింద్రియ కొనపచ్చురైక యెండుడి రీక
కొస్యాలోని నం శాశుక్కించి, యోగ విశ్వాలు దార

శ్రీప్రాత రాజుల్లో నువ్వును వేళి అ మహారి పొదంబుడు
క్రారి యికరాటగారిని గురించి అగిశి. పించు వ్రాణా
పాశ వుండవచ్చుని వ్యవస్తుష్టును” అని తప్పాడ
పేశినిచి.

మహారాజ వెంటనే మహమంత్రిని డుస్తు, “మంత్రి
క్రూరా పేశాలి కెవ్వుశ్శు బంధ ఇన్నాడే వేళి అ మహాతుల
భర్తులం చేపటండం వచ్చంది. ఆ మహాతులు గురించి కొన్ని
ప్రశ్నల కిఱుకోగలగశి. కాన్న మహామి అయిన
ముఖంది” అచ్చుదు మహారాజ.

అంకపరకు కల పుతుళ్ల గురించిన ప్రశ్న కీర్తి ఉక్కు
కృర్మాంతోనూ, అవందంతోనూ ద్వారాంతోనూ మిశ్రితమైన
ఉక్కుంకటకోనూ వింటుశ్శు మహారాజీ కథు తుఱచు
శుంటూ లేది కాన్నాడిని మహారాజీ “స్మామీ! ఆ బంగారు
కండ్రి ఇంందించిన విభాగము అ యోగించును పెం
విషాంటూ నేను కూడా పీఠిలమిండుగా వింటాను. దయ
శేష వమ్మ కూడా కించెన్నంది” అంది.

మహారాజ ఎలిగి రాజును డుస్తు, అలాగి శేషి
పెంటం వదింది” అన్నాడు.

2

క్రూరాచంచిం క్రత్నాద జువ్వు ఓ వ్రక్తం అది. వ్రక్తం పురిం

శ్ర్యాపారాం వంపుశపారికి. దాటపాటుడు, శేషం తూడ
ఉన్నాడి వంపుశపారికి, వ్రాణం కిమ్మరోకుశాసి రఘ్యానీన
మహారాజుగారి పూర్ణీకుడి విర్మించిన వైద్య రఘుం అ వ్రక్తం.

అందురో ఎన్నో గడులు, అరటు పుట్టుయి అ
క్రత్నం ఎటుకూవి వ్యక్తపురి ఉంచుంచిరం వుంది.

పరిపుత్రములైక శ్రేష్ఠంగా రఘువిన్ ఓ మహార్షి
పుత్రం మొగపాట ఓ మంత్రవంచుడు కూస్తుని. శారీ అంయం
కేపి జూపుక్కుయి.

ఇంతరో—

మహారాజ, మహారాణి, పేశాలి, పాపినారంగా అక్కు
పుత్రి వాన్నాడు.

శేషి ముండుగా వెళి యోగి వమర్పుచ్ఛు ఇలా
అన్నాడు—

“ప్రాముఖీ! మా మహారాజ ఇంవతులూ, మా మంత్రి
గారూ అతు దర్శనంకోవం రాన్నాడు.

యోగి ప్రపుల్లనసనంతో లికషణ్ణు కాండవిప్రాంచుగా,
ప్రక్కుం కింగి యాచాత.

అన్నాడే వేతులు భోగించుకుని, అక్కురించి వర్ణించ యిర్మి
పేశి మహారాజా, మహారాణి, మహమంత్రి రక్తం అ
యోగికి వమర్పుచ్ఛించాడు.

పోతులు కొద్దిమారంబో వేతులు కట్టుతాం వియుంది
పోయాడు!

యోగి చెయ్యుత్తి రాజవంపతులనూ, పుండ్రి శీఖిం
చాటు. వాక్యము కల ఎటుకూగా కూర్చువచి మారించాడు.

మహారాజా, మహమంత్రి, మహారాణి అ యోగి ఏదు
తూ కూస్తుక్కుయి

పేశారించి విశయంతో యోగి దగ్గరగా వియుంది
పోయాడు.

మహారాజ నండ్ల చెయ్యగా అందు కూడా వచ్చి మహా
రాజు ప్రక్కామే జూపుక్కుయి.

"శ్రీమతి మీద చూస్తు నిరే కుట్టుకడులో త్రద్రిలా వాక్యాలు పెంచివున్నారు. మా మహాన్యులు ఆ నార లీలా కొంత నంతరు తీవ్రించాడు మీద మా పారిచి దెవంలా పాకశ్శు రింగారపి అవిష్టువ్వాం. ఏపుకం మా ఏకైక పుణులి దూరమై మేఘ విషం ఇన్నపుండో లిలిపుండ్రాం మీద శోక కల్యాణంలోపం పాటువదే యోగిషుంగపులి రయిచేపి మా ఉప్పుర్థి గురించి ఇంకా కొన్ని లిలాలా చెప్పండి. పేట పెట్టివాడు పెట్టిపోతే మాం దూరమైయుండు" అప్పుడు పాటులూ దుఃఖపూరచ న్యూరంబో.

మహాశయ కూడా యోగించుక్కి అఱాగి ప్రార్థించింది. "యోగించుడు లారివి లీక్కాల శాంత దృష్టుంతాయాతూ, "పంచ దంపతులూ! మీ కిమాచమ లోకాల్లో త్రచ శ్రమికారియైక విరకయ్యాడు అకదికి ఇకాన్నాం ప్రవకర్యాం నెంకపరింది. లాభివి వెరిఫ్రోమాపో లాపుగా ఎక్కువి చెప్పుకుండా లేకాను. వేషు తప్పుకుండి కొన్ని రూపాలు మీలు కెక్కి కల్పిస్తు చూపిస్తామ చూపంచి" అని యోగించుడు కమండలోపి అఱాగిన్ని తీపుకుని మంత్ర శాశ్వతంగా ప్రింది శారదిష్టాడు.

మహాశయం—

ఆ కమండలంతుంది శాంత సీఫలోపి కొన్ని శివ్య శిరమాల అవిచెప్పింది. అవి మహాశాయ, మహారాయ, మంత్రి, శేషరివతులు జేషు శయనించాడు.

అపి అఱా శయనించి, శాకు మహాశయండు తెకు తెయా లిపించాడు. రాజుడు రాయికి, మంత్రి లేఖనపులు అక్కుచి దృష్ట్యాలు అంతర్మాపులై శాకు దృష్టి ఏక్కుచి

శిషులకే ద్వారా యోగించుకి తపశ్చకి.

శాకు శాకుకి ప్రశ్నాపురింగా అమయించాలో పుట్టు రాజువి గౌపయించింది.

ఆ అదవిలో—అర్పాచనీలో—రాష్ట్రమాచండ్ల అయిం తడు తపోవం ప్రశ్నీకంగా అప్పించలిచి గుచారంలో—
* * *

ఓ ప్రశ్నాపుకి నందులు పోయాగా విద్రిష్టుచ్చామి. వగంచా వేడులో అంపించియాని అకది అంతమ మండు కొద్ది సీపీచాకా తప ప్రయమిత్తుడిం. మంత్రిపుత్రుడు అయిచి కండపొపచమిలో మర్మచేంది, ఆ తల్లుక తప ప్రక్కాలే పుట్టు మర్మి పొమ్ముచుద మంత్రిమార్మిన్ని విద్రహిస్తుని చెప్పి. తమ కూడా విద్రిష్టు ప్రశ్నకుండాడి. రందు మోహముడు "శాపిశ్రోటి శాధుకిచ్చారు

ఆ శమయంలో—

అయించుడికి ఏదో లిపికమైన ప్రశ్నుం శాగా ఆ శ్వామ్మి మదురామహాతికి విట్టుంగం జెంది పాసుపుంది లేది కూత్సుచ్చామి.

అప్పుచే అకది తరుషాండు విండు చేపు అప్పుర్య పైవ ఒ కమాయి రాగం వాయుకరంగాల్లో విశోభ్యు వచ్చి శోభింది.

అది మామినలోకాస్తికి తెండు నంగికంలా అభిపూచలేదు అపిచి.

ఆ గావం వింటానే అయించుడు గుచారం అయిలిపి తప్పాలు గుచారంచులు పీండార్చోపిషులు వండువివ్వి ఎకాప్స్ట్రోం.

అక్కారక్కార పతువని వేణు వల్పిష వీక్రముల గార
విద్రో పూజ్యాక.

అయింతును అంగా అంగా దూసినటి గూడారం రగర
ఓ వివిధాకారం కలిపించింది.

ఆ ఆకాశాన్ని దూరగా వే ఆ రాఘవుకు వురిక్క
వ్యాధు

శేరిమంతా కమ్ములనీ మిరుమితు గూరినే ఇంగాడుకో
విర్మించినట్లున్న ఓ లింక, ఆ లింక ఒర్ము మాతందండ
మామా పుత్రు అంగురమొండక్కడ కలిగిన త్రీ ముఖం.

ఆ వివిధమై లింక గూడారం లేపి కంఠమ్మి, విషాద
శార్వక్కమైన మదుగావం లేపింది.

అంతప్పకూ కాణ ఎన్నము విశ్వా ఆ వివిధమై అంగా
మొన్న దూరగా వే అయింతుడిలో ఎన్నో శోదశబ్ద మో
రాయా

హౌమంగా అక్కాదే విఱ్పులీ, ఆ లింకమేవే దూరపొగాదు
ఉండే ఆలా పొడుకూనే కొండిపేచికి గూడారం మండచ
పుత్రు అయింతుడి దగ్గరికి వల్పింది.

అక్కు మూడా అత్యంతారక్కుర్యండో ఆ లింక దగ్గరికి
పెట్టాడు అక్కు తప్ప దగ్గరికి రామా వే ఆ లింక తప్ప గామ్మాన్న
అభుతేం తీసుంగా అకర్మి దూర్ము మానవరాధరో రాఘవుక్క!
అక్కత్రం పాశామాలినై నీపుండి ఓ వునకారం కొండ
లాచి పాచ్చాకు. తయచేసి ఆ పెంటవై శీర్మక అపూర్వ
దృశ్యాన్ని దూసింది, అంతును వంటించిన కండక్క పొలు
అము అంది. సహా కాండుక్క పూరుషం కలిగి అయిం
తును ఆ లింక ఆలా పెట్టగా వే. కొండ మోదా మాతమై
అక్కచవలో వ్యాధు.

“ఆ లింక వింగా తప్పు పుట్టయం ఆర్థికమానికి
విర్మించా, లేక - ఏ మాయానిట్యూ ఏ ప్రయోజనాన్నే
అంది తప్పు మోతగించుచూకి నద్దించా

శేషమ పూశు లింగం కారణమించింది వెంటనే అశరీర.
ప్రయోగ్యాల్చికారణదైత ఆ శాఖనాలు మన సక్క
శాప్రో పూరాం మామంచూ మామసుమ పూహాంపచుమ్
పశు పెంచాలం పూరాం ఆ లింక మాయి ఏదీ, అది
మాయామాపంకో కన దగ్గరికి నాలేదవి నిర్మాచ చేసు
చుట్టుడు.

శాప్రో —

అలా వచ్చిపో ఆ మాయులు తప్పదగ్గర పాగవు తప్ప తుపి
యుక్కాల్చి అది ఓ పోష్ట ఆ ర్మకమించాయ్యాన్ని గూరించి
అ లింక పేర్కూంది ఆం లొలు సామాని అము ఆ లింక
వెంట తెచ్చి ఆ వేసేపుమొలో తెలుపుకోవాలి

అలా పూహాంచి చిపరసారిగా కిముతన్న కిరయం
పూరాం అయింతును లింగుగా తం నంకించి అలాగే చూస్తాడు
అక్క తంం అణు, అని గుగులు గూడారంగాకి వెళ్ళాడు.

పాముసుద వీసుతూ విద్రోహ్ను పిఱుపు తురై వ
చంద్రమోశాముద్ది మూడా లేపి ఆ వివిధం దూరపొలి
తనకో కూడా తినితెండుముచ్చాడు. శామి అకర్మి విద్రో
ంగం, కలిగించాలికి మనవ్యుర్మిలవదేదు

తెచ్చి వచ్చివ తర్వాత అరింది చెప్పి తప్ప మిట్టిన్న
అప్పుర్యంలో ముంచెయ్యోచ్చుపుషించ్చాడు

శాప్రో —

శాప్రో డుపులు కిమివేసి దూరపేషాలి వంటించిన
దుపులు రంపించుడు. పాము వ్యక్కమ వున్న కెరవాలున్ని

శిని ఉన్ని ఇమిల్చి ఉను వీళంతు కట్టుచెంకు
దశర్మాకూల తిములని, పాదరవులు దురంది అక్కాద్వాంత
అయిలువేదులు.

○ ○ ○

ముండ మాత్రం తృగు పున్న ఆ రంగాయిలక వెంక
అయంతుకి గెర్రం వఱగులోంది.

ఆ ఈంక చెంతించున దూకులు అస్సులకి గులాలం
మంది కొద్దిమారం లిపి, వెంపానరోవరం పున్నావ పున్న
ట పొపింటి ముండు అగుండి

అయంతుకు ఆ ఈంక గురూగా వచ్చి గుత్తావ్వి రియవ
రింబి శిందికి దిగుణ.

ఇంక మాచీవర్షాగులో —

రామమారా! వెంటు విక్రాంతి లా వెంక వల్పించుకు
క్రుశ్చకులు పున్న పున్న వారుసకుండివినీ, ఆ త్రిభూజ
ఎంచులివినీ, విగ్రహం నీరోసం వచ్చాను. ఈ శీర్ష
రింబీలో లాగే విషకూవం కోల్పుగా పున్న లా పున్న
పుత్తికు మీయ కాపాడగంరక్కు విగ్రహం సాక వుంది
రయికే మి నిర్కయం చెంకి, ఆ తల్లాగు మా వరిత తెలు
శాకు అంది.

అయంతుకు కాలంగ పీరద్దుపుండు ఆ ఈంక ముండు
మిరి, పెంచించేప్పు పోంచి లా మిరుపున్న పెంచులు
అము లా వ్యుత కులు తును తుమోగించి వించి చెంచుతాన్ని
పెంచుకొప్పాడు. మిన్నెపువో పీకి విచిత్రమం ఎండుకు
పచిందో పీ ప్పేపాకూలెకో. అము కూడా పీగే
రూప త్రిం ఎండుకల్ల పెర్పుండో ముండైన వికూల.

పెండు” అన్నాడి.

“అలాగే — ఈ పొదరింటలోకి రండి.”

అని ఆ విధికథ లింక పొదరింటలోకి పొదిచ్చించాడి.
అయంతుకు కూడా ఆ తింకిం అముపించి లోపి
పెండు.

పొదరింటి పుర్యలో వ్యుత్తమైన పాంచాయాల “ప్రీకా
ప్రీన్న టి అండా లా ఏ ఏ కపించింది.

“రామమారా! విధివిధిం క్యామై లూ రామపుత్రక
కీవింటలో విశ్వగు పీయుండు ఇలా విగ్రహాపిలేయై
తు చంపి సరోవరం కగ్గర పొదరింటలో పచిపుండి రేక
పీకి, దత్తరకుతులులోలో కష్యల అస్సులు తలమూరక
మైవ అస్సులు సారకం తేముకంటూ వాయాగా స్వర్గలోకంలో
పుండేవి” అంది శింక.

అయంతుకు పక్కార్థ విసామాకే ఆ విగ్రహమైన్
కొన్నిపుతులు అలాగే దూసి లాపా లింకలే, “సాంచి
తు వాటాగ్యపతి ఎవరి? పర్మాయి లోపాలకు తలమూరక
మైవ అస్సు ల పీ కిమిటి? ఈ అండాపీస్సు ఇలా కొన్ను
కాక ముండు స్వర్గలోకంలో పంచుక, దేఖి ఏ కారణాల్లో
ఇలా విగ్రహాపిలేగా పచిపుండి అస్సు వికరణా పెండు”
అన్నాడు.

“ఎవంది. ఈ విగ్రహాపిలే పెంకి రాలచ్చుటి లాం
రావియైన వ్యుర్గలోకంలోల్ని అముపాపి రామపుండిలోలో పెంక
పింక అపురువు అపురుణ్ణుక్కు.

పీమిండ్రులికి పీచింక అప్పుండు అండాల కాలిక,
పీక అయండి సాంచర్యులోనూ, పీపిల్యులోనూ, కపిల

అవే పాట ఆనిందుండూ అన్న లోకం కాషలలోహా
సాంగిక్యం గదించిన విద్యారూపిణి శేష రీంపుతువాకై త
చిక్కుతుది పుతుసు. దిష్టువృత్తి నుండి మా అయించి
(ప్రాణాన్నిపొతుచూచి).

మేము వ్రతి పోరపాలోజు భూతాకంకోచి పొమూలయి
వర్కూలలోహా, మేయివర్కూలలోహా, ఇంకా అపురూపము
అంశయి విరామమ్మే ప్రతికాలలోహా. రాత్రిమహాతాపి
కమ్మాం వాళ్ళం కామితువం. కామిగమనం కలిగిన మేము
ఉత్తర రీంతూ భూరోక్కంకో విపులించి ఆ తర్వాత మా లోకా
లక్ష్మి వెంతూందేనాళ్ళు.

ఇలా వుండగా—

ఒక పొరపాలు శేషా, మా అయించి, రీంతుండి
స్నేహితుంతుకో కలిపి భూతాక విషాయి తమ్మాం. ఆ
దినం రితునూఖవర్యకంగో దిష్టారించాలని అముంది
అక్కడే దిగాం.

అమారథుయమైత్త త్రీమహమంద్రుము ఫికమ్ముకల్లికో
కలిపి వర్కూల విషాంతుంపు రీంతుంం ఆ చిక్కునూ
వర్యకంలో గుపిపాడు.

మేము ఆ వంతుక వర్యకంలో అయి. పురాణపూర్వాలయ
వందరిగ్గాచుపించా. అప్పుడక్క శమ్ముతండున చేసి
ఓంపాశాంహా, ముందిరవందనోద్యమశాలహా, దస్మిక్క
విషారిష్టా.ఏ. ఏ అపురూపి శుష్టువృక్షం నూత కిం
చించించి.

మా అయించి ఆ వర్కూలోచి విష్టుం సౌంతర్యాలి. కొంతాలి
ముగ్గుల కాకే, "దిశా! ఆ విష్ణు ఎంత
మనోహరంగా వుచ్చుయో ఉత్సవి! ఇం నూక వెన్నో-

లో విష్ణుతకంపే అపురూపంగా వుచ్చుయి. రావు
విష్ణు కోసుంపి వెండాం" అంది.

మేము అంగిరించగా మా స్నేహితుండ్రుకో కలిపి
ఉపుడగిం వెళ్ళాం. అందరం తలా ఒక చేప జీరి వూడు
కోముకోవమం ప్రాకంచించాం.

ఆ వెండుకొమ్ముయి భాగ క్రింది వంగి తుండుం వల్ల
మేము ఎత్తున క్రమవరణంపే వూడు కోముండుచ్చుం.

మా అయించి ఉచ్చాహం కోస్తి కము బూడా పుష్పాంచు
కోయిశారి చెట్లు రగించి కట్టింది ఆమె ఏ కొమ్ముమ
చుక్కోబోయి అది అంతచుండున చెట్లు ముంచుకు దగ్గరకో
వున్న ఏ ఎట్లపుదిక్కిం వూడు కోయించం ప్రార్థించింది.
కొన్ని దిండాలోనే—

ఆ వరిపర్వాంతం మంచి. "ఉపీ! గరోవ్యాసుత్తులాలి
ఏమయి ఏ కండకావరంపిహారినె విషాంతు మధ్య దూసింద
నలిని విచ్చుక ఇంచోకి పోతుంపుదిక్కిం విష్టుం
కోముండుచ్చా? అండుత తగిన వరికం అముప్పాతు
చూడు."

—అన్న మాము విచినిపానే మేముంగా శరు
వుండు క్రిం. కి దూసించ్చుం

రావి, మా కాకు ఆముఖికి వుచ్చుయి. వేము మ
స్నేహితుండ్ర కాకునేషు దూసు.

వాకు కాకు బూడా రూపుస్కి వుచ్చుయి. అప్పుడికే
మా స్నేహితుండ్ర అయించి పొంచావేతు యసి రుండో
గణ గంగాయి తూంచుం దూసి వేము బూడా యావుండు
అముంచి.పొంచాడు.

అప్పగి ఇయంకి కూడా అ మాటలు విషం వల్ల తండు కెరిది వార్షికం.

అ వల్ల చెల్లాడినిరు రావానే అక్కడ తప్పు చేపుకుం బుట్టు ఓ ముఖి కీపించాడు.

ఇహోవల్లియంపు నువ్వి లియను లిస్టంకో కుడ్లు అ మహారి ఎంతకాలం తండి అలా తప్పు చేత్తున్నారో, పీమో. తణి దుబ్బా ఇల్ల ఏక్కుడి అది పెగి తప్పు పూర్తా ఐప్పివేసి తిఱపుకోవచ్చియాడు.

మా ఇయంకి పాశాలు వెరిగి అ మునిక్కుచుండి రెండు ఖూపాల పుట పుటాయి

అమె వెంటనే తమాంకోకంకో, క్రింది ఉగి అ మునికి చెంకువ్వునిచింది.

మేము వంకి వరుగున అక్కడికి వేచుతస్సుం. ముచిం దురికి శమపుర్వించాడి.

“స్టోర్ దా అవారం కుమించందీ” అని ఇంకా ఏడో జెప్పుకోట్టు మా ఇయంతిచి కీపుగా దూస్తా అ ముని,

“ఏ! ఏ అవారాన్ని కుమించాలా? ఏదో పయోధనాన్ని ఆంది చాక కరోరఃగం కుగించటా?!! ఇచ్చిన మాప్యు ఇం భూతిటై వంపా కోవరప్రాంతంలోని ఓ పొడిం కలో వదిత్తుండ” అని మంత్రవాక్యము దృశ్యం చేసి అంతయంకులుగా కపించాడు.

చేసు అశక్తి కొంపచూటును ఆగుపొంకో ఏం మూలాలు కున్నానో తెల్లిని ఉప్పుతక తప్పును ఆపరించుకోగా....

“ఓయి, ఇదయా? ఏ....” అని ఇంకా ఏదో ఆక్రించున్న వమ్ము అ వైపు మాటలు అప్పిన్నయంచేసి ఇంచిం

శ్రుత కోపాగ్గి విచికు త్రయ్యిల్లోన్నే దృష్టులకో వమ్ము చూపు ఇలా అచ్చుచు....

“అకపంకాపణి! చేపిక అపరాధానికి మాక్కాలం చెంద తండు, కండకావర కాద్రి ఆరకమ్మ క్రాంతి విప్పరించి ఇంకా లాపుద దూషణ భాషుడాల చెయ్యాలమంచుశ్వాసాలి చేసి కండకావరం మాడ అమివేసేాసి, నాచి రాత వుండదు. ఈ యువకిలాగి మమ్ము మాడ అక్కడే లోరూసించే వరిపుండ” అని వమ్ముకూడా కపించాడు.

మా స్టోర్ తుచందు మా ఇయంతికి. ఇంకా అ ముని అలా కాపం ఇప్పుగానే పుష్టికారాల చేశాడు.

సేపి అ మునిక్కుచుండి పాశాల్కిద ప్రాపి “స్టోర్ మా ప్రము పుత్రుకుము ఇలా ఇంజంగా రషించారవ్వు అప్పింకో మిమ్ముచ్చి దుర్వాపులాతస్తోమాలు. నామ ఇడి విదిం జాగావి. ఈ అయియిలారికిమాత్రం ఈ ఇంకా దండప విదించింద్దు ఈపె తేవు పార్ట్యూముడైన వేవేండుకి ఏక ప్రతిక్రియాన జయంతి ఈ ఇంజాలు పొరాపున సీ వర్గ అవచారం తేంపేగాని, బద్దిపూర్వకంగా చేపించేమా మీ ఎప్పుద్యుష్టికి ప్రతించచేసి తిఱపుగొందిం. అని ప్రార్థిం చాడు.

అ ముచిందుడు దవ్వుక్కుష్టో కుంపిద జిగించుకా తిఱపుకొండు.

అయిన కమ్ము ద్రవించిపోయాయి.

తప్పు కడుకాపూరికం అయింది.

పంచమి ఇయంతిచేసి తిఱాడ అతడు.

“శ్రీ! కుండు చేసి బొర్గామక్క కా కొండలపొక్క
దానా భాయిలైన డెన్ విల్ లింది. కుండు తెలియకచేటిక
తప్పిగావి లెంబంగా రావం ఉచ్చారు. రాపాన్ని పుషపంచ్చి
రిందరుగాని, విముక్తి హరం పుషపేమ్మితు విము” అని
రావం విమోదశాఖ్య ఇనా చెప్పాడు—

“ముండు ఘన్యుంచి భో చ్ఛుపిచ్చివై వంపా పరో
శర ప్రోంతంలో వుండగా, నీ అక్క తు భూర్లోకోరి
ఉక్కావాక రాజదంధుదిరి వుండగా ఘన్యుంచి అ కొఱగ్గు
నం యోవశం గొంతే వమయంలో” కొప్పు విల్కరము
రైస భాయ్యగా అరిగి, నీ రావం విమోదశాఖ్య లాంపిప్పాడు.

“ఆయి—

అ వముంచి వమీచించివచ్చునీ ఒకచాలు నీ ప్పేపాతు
శాకై వ తు ది తండ్రి ఉ వేసుం గోరంచితచేపాతు. తమె
ఉచ్చ భావక్కుంలోనూ అందికచేంలోనూ, ఉ ఇష్టావిక
వుండుచీయ్యాగా పీఠ రావమించి చేయాలంది. & తము
శాఖక్కుంలో ఘన్యుండు ఫానొక యుస్కుండ కుండ కై ర్యా
పాశాపాంచ ప్రదక్కించి, విచ్చుముఖాల అవంలం అంధా
ద్వీపాలో వుండే అగ్నిపరమ్ములోని వై ర్యాపరషపొప్పున్న
సారించి, అ వమ్మాన్ని నీ వముకు సోక్కు చీట రావం
విమోదశం కాణండి.

అ మహాప్పుం వ తశ్చర చేక అ అగ్నిపరమ్ములో
ప్రవంత ప్రేమము కోను స్వాధీనమింది. అ మహాక్ష్య
భిరి ఉములానేరోయే రాజుకుల్కారి వై వంలం వుండుంది.
శీషకల అంగ్గిమాం ఉచ్చింది. అటకి వశామణలవూ
క్రమంక అని కోస్యది, వముకిప్పాడు.

ఇక—

“ఒ విషయం నీ తల రండ్రులంక తెక్కుచాలికి నీ
శ్శేషికుతాం దశ పంచించి, మహ్య ఆ రావశిలం అణుల
వింటులాచి వెను కల్గి; నీ ఉపాయకు ప్రయోగపంచోసం
సా దిక్కుల ఎన్నమూ వుంటాయి.”

అని రావం విమోదశం అంగ్గిపొమ్మ అ ముఖి చుమ్మల్ని
శీంచి, తిగి ద్వారాపుష్టులో ముంగిపోయాడ.

ఆ తార్కాశ మా అయించి తపసి కటుపాచిన దురకత
ప్రశ్న తత కల్గి దంచిలంక తెలియసేయమని మా ప్పేపాతు
శాంతకు జమ్మ, కప్పుడ ముఖ్యులుగా దుఃఖిపూన్న వాళులు
పెట్టాయి రావశిలం అణుభవించుచారిక లాకో కప్పిన తం
పుషాపాశలోవా పాంతంలోని బొధించే దగ్గరికి కల్పించి,
పెంచి పొమ్మలురం విగ్రహామిలమయ్యాయి.

అన్నమా లాలో అ మహారి పంకర్పక్తి ప్రశ్నేచి,
పాకి వింత రాపాన్ని అంగ్గిపొంచి, ముంగిపోసి పంచిం
చింది. అణిందుడు ముండ చెప్పాడు.

ఇక—

పాక మట్టి విగ్రహామాను పెర్చుచుండ మురు కమ్మ
స్వారూపులు. మా అయించి తు ఉర్కచమంది రాపాతగల
వముదుగ. నీను ఉన్ని చెయ్యుపలనిండండ చేయాడు. ఇక
మీ ప్పోం”

అని చెప్పి తీక్క కింగా అయించి విగ్రహం దగ్గరికి
వేళు కము కూడా విగ్రహామా మారిపోయామి.

అయింతుకు అ విగ్రహంలు అణి తూచ్చు కొండపేట
అణించుండాడు.

కంకర్తవయసలన పొతకడై వ వేండ్రుది పుత్రును
ఎక్కువ దురపన కషణల తూర్పి పోతుందఱి శాపం జర్మిన
ఖుఫారి చెప్పుటంలో అభిర్యం ఏమదో అశదో అర్థం
శారీరి.

శాపు ఉకావోక సాహాస్య మూడుచాపుమాయుధులు
ఎక్కువో ఒ వేండ్రుదాం అవకం పున్న సంబాద్యుపాశిని
ఎలా వెగ్గారి ఏ అశిక దివ్య కుం నమికారంపర్ల కావు
ఈ కార్యాధారిన్న పూర్వింతగాడు

అయికా -

కున్నిది విక్ష్యానం పెద్దుటని ద్వితి రథు తిమితున్నింది
వేండ్రుదిగారాల ప్రతిష్ఠాయైన అయించి శాపంపోవాలున్న
శాపు ఉగించి తీంచి బాస్పున్న తన ప్రీత మోషివ శార్యుక్తా
మేరి -

తన తీరి దండ్రుయి తన మీర ఎన్నో ఆశా వెషుటని
ప్రశ్నాయ. తన్న అంధకాయం గురించి వినూయ తెలియక
పారెంటగ తిమిలిపోతారో?

అయి ఈ వేండ్రసాప్యాధిన్న తన ప్రాణమితుడైన
తండ్రమోహమాదిలో మూడా చెప్పుచుకు

ఉపి అథ తన వ్యాపారిని ఎంత మార్కం ఒంగిఁ
ఉండుకు.

ఎంత ప్రమో, ఈ శాపాసార్యుంలో శాపు ఉక్కుడి
ప్రమాణించారి.

ప్రమాణాయా, అపంత వ్యక్తికి తుఱా వ్యాపారినిందినా
తన ఏ క్రిపామర్చులకు లాకపోసి, అయించికి శాపమిమోదశం
కలిగించాలి.

మేయిత్తులంపర్ల, క్రిపామర్చులపర్ల, మూవశుకు

పూతింపలేనిదంటూ ఏదిలేకు.

శేర్లోచలమ కంపతైస్తే శాపుంచు నుచ్చుట్టి, ఆ
గోచలపరిచి రథు కలిగించింది అభ్యుమిశేరుకి అశుకు
శూపశుకు కాడు!

ఉపి అలోవడ అయింతయికి వెయ్య పిషుగుల ఎలాప్పి,
కంపత వెక్కుపున్న ఇప్పింది

అక్కుచ్చిట్టంచి అయియాపేరి, అయిచి వెన్నాయ దగ్గరూ
పున్న ఏ తమపత్ర కృషం తగ్గపి వేళి ఏ పథ కోశాక.
శాపం అయిచికేవిషైల పెటుగురో - ఏ తుప్పుతంమీచ
ఎలో ప్రామి. అ తచ్చుక దాచిచి లాపు అయిచిక
చిగించి క్షూడు.

తయం నుండి తమమ్మ తిమితని, ఎండుగా చ్చుట్టి
పొండాడు.

పంపాశరోవూరికి కగజా పున్న తన ప్రీతించ గుడారం
పృష్టంగా కలిగించింది. ఆ గుడారం ముంగొప్పు ఏ లెండు
రాజుపుడికి దృష్టి ఆక్రమించి.

పెంటనే -

పాచాచిన్న దుషుకు అమమందమచేసి, అప్పుంచం
చిగిఁ లాగి, ఆ తిఱుకేసి ఉండాడు

పాం రివ్వుశ ముండున నుచ్చుంటూ వేళిపోయాచి,
అయింతదు కోదండాది కిరిగి తుందండుని అముం
చేసి, అప్పుం దగ్గరికి వచ్చించాడు.

అప్పుంచి అదిపోంది, ప్రక్కుకి తెంపు ముండున
దాచించాడు.

3

తెల్లివరింద.

నై విక గుప్తరంలో విద్రిష్టిక్కు చంద్రమోహనుడు విద్ర శేఖాల అప్పటికే కొండమంది రణం అగరి పాపు ద్వారా గానుని, చేతుల కుటుంబి తెల్లివరి.

చంద్రమోహనుడు ఒక పాపు పెక్కున ఇయనుకు శేఖిరంజనాల్చి లుస్తుయ్యు “యువామాగారు ఏరి” అని అభావం.

ఒకం పేణు కూడా ఆ విషయమై అక్కిల్సూ ఎ నిర్మాణి రావీక రమణీ కుచుని చేయశాఖికి ఇస్కున వేటి కుచ్చాలి. యువామాగారి ప్పువాడుడు ఏర్పాటు చేసి తప్పి ఉన్నాసి. వారు పాపుపుడు శేరు ఎఱు తీవ్రక అంగాలు ఉచ్చునుకున్నారేమామి గుండాకం దుల్లు ప్రక్కనిఁ ప్రదేశాలప్పు పెంచాం. దిచ్చి రాశి అయ్యురాగాసి, గుర్తంగారి, కిం పింతపోచుంటే ఉండువరి స్థితి తెచ్చుటానికి ఇలా కుచ్చాం” అశ్వాధా పీ కుటుంబి.

శీఠసోము వంటి ఆ మాటలు విషాఫే చంద్రమోహనుడు పాపుమంచి ర్సున రేణు.

శుభుడు తెల్పిశ్శులు యువామా అయ్యురాగాసి. గుడాకం ఉచ్చును గుర్తంగారి శేఖిరంజని అగరి అంద్రుకులు ఇంట బైపాలి.

“పించయ్యాకు? ఎకపీ ఆచుకులు ఎండ్రించి తెల్లు అంత అవచుం ఎమొల్చుఁఁఁ!”

అపీ చంద్రమోహనుడు పించిశామిలా గొంగోసుకు ప్రొకంటించాడు.

అ విషయంలో—

ఇ రఘుయి పుట్టు ఇన్న ఓ శెంకుకేసి చూసి “మహా మంత్రి పుత్రు! అంగో ఆ తెలు ముకులు యువామాగారి చండం గ్రహించి వుంది. ఆ చాల ప్రయోగపు చేయు కున్న యువామాగారిలో గాక జాపి లాంపుయంలో మరొక వీటి తేసి. అట్టికాక. ఆ చాలపు అధిగ్యాంధ్రిల్లిదే” కుటుంబి అన్న విగించండి వుంది” అశ్వాధా.

చంద్రమోహనుడు కూడా అంతించి తూని అప్పుక్కండో “శ్రుతిష్టు పెళ్ళి ఆ మాటల్ని ఇలా కెముచుకు” అశ్వాధా.

ఆ రఘుయి పెళ్ళి ఆ మాటల్ని కెముచుకు చెప్పి చంద్ర మూర్ఖుడికి అణ్ణుడు.

అటగిఁచి ప్రాణియిన ఉపస్త్రాల్నిపుట్టి చంద్రమోహనుడు ఆస్కరించి కుటుంబ వింపుండూ ఇలా వదచుండి ప్రాచరించాడు.

“ప్రాయమిత్తుని చంద్రమోహనుడికి—

మిత్రుని!

శాంతి పాట ట విషితమైన కం వచ్చింది. “శర్మాక యాయమించు ఆ కోగా గోవుంచిత వెంచుపుల్లిలాంచు కొన్ని వెంపువులు అణ్ణుడు. వాటిని నీ వెం కంగావచ్చుక శర్మాక లాకటింగు కెముచు. లాటోగా మాప్యు ఇ రోచం అంద్రుకు చెండించి కుండి మహా! ఉచ్చారి తేస ప్పా ప్పున్న కేంపుణ్ణి వేసు గంభోయీపాశికి వెంతుణ్ణుసు.

ఆ విషయంలో” కుచ్చు విప్పికా వుండు. ఆ కార్య పూర్వం రఘువుడు కోర్చుగంచిప్పు జమ్ముక్కు చుట్టు. ఇక కార్యం విషయంపుడు మి కాల్చి చంద్రులు వుండి.

మనవి చెయ్యా. అతి విల్కత్తమైన కార్బూలారం లగవంతుడు నా స్థిర మొపింటుడువ నేను పెనుకూన్నాను మిష్ట్యు నుశ రణం ను తిముంది పెంటవే కాబావి వెళ్లు. నేను కార్బూ పాతకులినే కస్తాడు.

ఇట్లు,

సీ మిత్రుడు,

అయింపుపోతుడు,

శ్రీరఘవర యువరాజు."

వంద్రమోత్సవుడు ఒక తరం పూర్తిగా దదనాచే రిముడు హృదాకారాలు చేశాడు.

"అయ్యా, మిత్రుడు! మాటిల ఇంత దయమారి ఎందుకు వెన్న రించానయ్యా? మిష్ట్యు లేకుండా మేము కాబావి యై ముకం పెంటుకి ఇశ్కుగలమమయ్యాను? కింకిల్ మిష్ట్యు వచ్చేవాళ్లం కాని? అ అంబూఫీవం ఎక్కుడుందో ఏప్పుడు? అని రంద్రమోత్సవుడు వచ్చినిదిఱాలూ విభారింపసాగడు.

దివరటి అరకు ఒక విశ్వామిత్రి లింగంము కాబావికి వెళ్లుటని చెప్పి, కాను యువరఘాగారితోనే లిగి వప్పాసి శసం చెప్పి ఆస్కాంచి విష్టు హృదయండై అట్ట రూపులై నియయాదేరి చేయితేయాడు.

అయింటుడి గ్రహం అప్పేంపు, కొండంపు, వత్తా పుస్తకాలుపు, అంక్రమిస్తు, విశ్వీరామంగా మ్రయాంగం చేస్తోంది.

అకటు అక్కుతక్కు-క విల్రాంతి తిముంటూ, మొకలీ మమ్మద్రమైన దక్కిల కమ్మదం పేపూ క్రమాస్తు, నెం రోం కర్బూల ఓ పీకారణ్ణంతో ప్రమేండాడు.

ఆ అప్పిలో వెంకుండా, ఓ కాలికాంయం కపిలిం చింది అవ్యాధిక కాలై కావసంవల్ల ఆ అభయంలో విల్రాంతి తిముందామని గొంగిన్ని అఱువేసి తచ్చిపెంచాడు.

ఆలా కపిలించిన దృక్కుల ఆ తల్లుక అయింటుడు కాలికాలయంలోకి వెళ్లగం, అక్కుత ఓ వచు మ్ముసి అందిసి కడింపతం. తను నిచిప్పులోయే వుటంలో కపే యై క్రీతా ఆ మ్ముసిని లిపిపైట్, కాఁహాతవల్ల దివ్య విష్యుల సెంపొండం, ఓ తల్లుక ప్రయాంగం, దిష్టికా తముదక్కిరం తెరం ఓ దానునే తల్లు క్రమ్ముండమైన మర్మిచెట్లు మీద ఒక తయంకరమైన కొండచిలాను మునవి గండెంటుంచాలి అంగిల బీఱు చీంగుంలో కించంగా గాయ వడ గండెంటం కొండపుసిలో ప్రించుండంలో అంగుల పరిణ అపొంపాకాండము పీణించిన అయింటుడు ఆ ద్వాష శర్మాన్ని క్రాంతించే ఉపంచుడనే విష్యువింపస్తాడు.

సెండనే కాఁహిని కర్మమాసంతో తను చీండిన రకు లలో ఒక త్రైవ పరకాయుప్రతీవ కుప్పాన్యులో కాక కోలొన్న ప్రార్థించెట్లు కొరకో తల్లిపర్చి గండెంటంలో వరకాయ ప్రవేశించేని కొండచిలాను పూతమార్పుం—అంతలో కొండచిలావ పీర శక్తాలా మాయానై ఆ పూర్వంలో వచు మంగళ మనోహరామంతో ఆక పేవర్చు పొకక్కురింది రన కాప్పుక్కాంచ్చి అయింతచేపాలి చెప్పి అప్పాకి ఒక పొచ్చిన్న గంపాకరింది, అవకటం కలిగినప్పుడు పొచ్చిన్న స్పృంపించి "మహామహంణి" అని తన పేడు తక్కుకొండి మండింగం ప్రక్కడమత్తుచాచచి చెప్పి అయింకుచిత ఔంతు తిముండాని వెళ్లిపోవు—ఓ కర్బూల గండెంటం దుష్ట

కై అయితును వముద్రం స్వితూర్ ప్రయాచించం
మొహనై వ దృశ్యాల వివరంగా కనిపించాయి.

అంతచేతో యోగి తంకంప కి రింద్ర్యానం కావణంవం
మహారాజు, మహారాటి. పేసదివతికి ఆ దృశ్యాల చదీ
శోయాయి.

అంతవరకు పుర్కుంతకతో తమ ఘమారుడి వివరాల
కియమాటన్న మహారాజ యోగింద్రుడిన్న ఉప్పేంది, “ప్రాణి
మీ దిష్ట్యుప్పుష్టివల్ల మా ప్రత్యుధిన్న గుణంది క్రౌణిం అగిన
అసయాయ తెలుపుకోగించాం.

మా దిరంబేటి లేకు వెళ్లినపాడు వెళ్లినట్లు అంతర్లాచం
కావణంతో ఇంత దై వ రమాషండ్రం అమిదివుండి. అటుపంచే
గొప్ప రాశ్యాన్ని పొరించబాటి వెళ్లాడని, ఆశాండరేక
శోయాం మేము.

“యాహ—

అప్పటికి మా మహాశ్యా కీళు రంపు పూశ్యాలు.
వ వ వముద్రాల అప్పటికిపెడి ఆ దూ దీపంలోని వై ర్యా
పురుషుష్టి మా దిరంబేటి కిసుఖవర్ణ లేవేంద్రుడి పుటి
కణ రావమి కిమి కలిగించగలఱా!” అని అంతకంటి
అందోన అశోయాంతగా పిచేది అంగకోయి పంపా
రాశాల లియువ్వులోని రం లద్దుంగా పూర్తి వాహికా.
“మహా
రాజా! మీ కుమారుడికి పంక్రమందిన కిష్ఫునిద్యుల
పూచ్ఛుమైనని కాపు. వారీపల్ల ఆ దిరంబేటి ఎంతలి పుస
కాల్యాలనై ద్వా పొరించగలఱ. ఇక బాంధం విచింపెట్టి ఆ
దిరంబేటి శ్రీయుషు కోదునా, కాశిమాకమ శుపొష్ట
తీంచంది. దయాంతరంగిలిమైష ఆ అగ్నస్కృత దయుకల్ల

సేతు తక్కు కండర్చునం కలుగుతంది.

అంతమాత్రాలు!

శేష కుంఠిష గందర్య కర్మయ మీ కుమారుడిన్న రావ
విషు క్రీషిగించా, లేదా ఆ దృశ్యాన్ని మీరు కొంత
కూడాదుకా! అంటా అందోపే ఎంతానీ? ఇయంచి రావం
ఇంచి పుణించుకి వాట్సు కూడా వెల్పుంది” అప్పుకా.

మహారాజ, మహారాటి, మంత్రి, వేలా అంతచక్క
పయంణదిన్న గురించిన విశలాల కియమిక్కుండుకు వెల్తో
పెట్టు, యోగింద్రుడికి పురో పూరు కంట పంచి శమన్కు
రింపొయి

4

ఆ శేష చెంగుతెంగు గంతులేమా గుడాలానికి ఎంగులూ
వహనిగుతుని పశ్చాండుకు తూపి పూరు కంటి అలాగే
పించాడిన్నాడు.

ఏ అయిపుష్టుడి కిరాపాలకు ఆ శేషి శరీరం పంగూరువు
పురో ముగి నవ్విపులు ప్రకాశించి.

ఆ చెప్పుల కిష్ఫుంచుకుని ఉప్పు చిన్న శిథిలము, వ్యుత్తి
లంక ఒంపుండుంచుంచు, క్రుమణ్ణుముగా గుడాలానికి రేఖన
అభిశాంధుంచుల లాచి ముతు లో గుంపించ్చు అయిం
శ్రుధ్యారంము గమనిష్టు, తాము మా ఆ శేషికి ఎంగులూ
పడించి రాశాయి.

ఆ శేషి డగ్గం రావే రాంమార్కో కవ్వెలో వంపు
పుశ్చాల మహాశ్యా ముండుకు పూరింది. అనే ఆ శేషికి
పైక కూడ్చు తెలుగైని గాగరించుకుని తంద్రీ రగ్గం కిం
త్రుంది.

"అన్నారూ! ఈ తేది ఎత అందంగావుండో మాచండి దిని కలిరం అగ్గుం గంగారండో చేసిపెటుండి కట్టు!" అందాచీసుచి తందీకి.

మంచి అ లేచి చూశ్చు. "అస్తును మహారాజా! ఈ మచ్ లోకాలి దెంపిక లీదిలా లేదు. ఏ కేవలోకాలి చెబిపెట్టుగా వుంటి" అచ్చుచు.

"మీనిలోకాలి చెంపినదికి ఇలా లూలోకాలి తెంప రొముండి పుంచీగారూ! అందు ఉంగాకు లేదిని గుణించుకుండి లాఘాయించో విష్ణుం గాళు, ఎక్కుదైనా దూరాధు ఉపేడో కూడా వుండి. దీనిలి తగ్గరం తెర్పించం అందుంచించి కాకేమో?" అచ్చుచు నేడిరిపి.

లేది అడివేషు డురగా పాపింది

శాఖమారి అ లేది ముఖాల్చి ముదులాడునూ "పీచ్చి తమ చ్ఛాన్ని వచ్చించిపెట్టుండి? ముఖ్యిలా మూర్ఖులాగ్గా అ లేదిని గురించి మాయి గింజ అంటుచ్చుకు" అంది

పీచినం అంకలోనే కట్టుకుండి "అలాకామి అమ్ముదారూ! అగ్గుక్కింపున మనువుగాని, ప్రాతిశాఖి కషమి కష్మకు ఈ కేమిలి, ఎప్పిక్కు ఇలాంటి అముచుపే రావచ్చు. అఱచు నీకాశీలి ఇలాంటి ఉంగాకులేది కోపం మువ్చునపే కూడా, అచ్చు పోంచు అపుచించిపో అచ్చుచు చిన్నగా చంపుకు.

మంచి పీచినం మాండలు విషాగు తండులు, "అంగ్స్టా అమ్ముదారూ మువ్చునపే లేదినిపుండి అంగ్స్టారాక్కుగా ఎందుకయ్యా లాపి, ఇచ్చుతుట్లు ఈ ఉంగాకు లేది పీడు అగ్గుక్కిమై

దై ఈ, ఈ చ్చికండంలో" అగ్గుక్కిర వంఘుంవులు ఎచ్చి అంగసంలేకు! పాటిలో" ఇంది ఇంది" అచ్చుచు.

"అప్పుము, ఏలి ఏమైతుచుట్టి ఉడయాన్నీ ఈ ఉంగాకు లేది లోచం బాలా కురువులంగా అవిప్పుక్కుం సేము" అచ్చుచు అపోరాజ ఉండ అ లేది ఏపు పీడ చెయ్యిపేసి విముఖులు.

అ కొర్కార—

అప్పుటి లేది రామమారి ఈగా మద్దిక అయినుక్క ఈవ అందమైన నోటికో" అప్పి చేతులను అప్పుకుంగా వుండక చౌగింది.

"వృథు! మండ ఈ అన్నయ్యగారైన కి రిపోం మహు రాజారి రాజావికి పెన్ని జంగై కు రోజు తైటి అప్పుకే గొన్ని, రాజకీయాలు, పొరకాల్యాలు సేయ్యాపోయి అయించు రాత్రిపేట వృథాయి పొగించు ముందుకి ఈ అంగసంలో విశ్వాంచోపం గారం. ఇంక మండ వెంటనే ఇచ్చుచుంది ఇయులుపేరుం మంగిలి" అచ్చుచు మంచి.

"ఎలాగి చేద్దాం ఇక్కుముంది మచ్ రామారావి ఇల్కా అముచ్చుకుండం వుండుంది ముద్దుచ్చునికి మనం పూర్చి చేయమంచాం" అచ్చుచు అపోరాజ.

"చి రం!" అచ్చుచు మంచి.

○ ○ ○

శాఖమారి మన పీచ్చావుగారి పూరిషుంది లిగి కమ్మి ఈ అప్పిలో" వుండ్ విచ్చిత్తు లేదిని తిముడు కట్టించి దాటి అందించి పొమూడ చేచ్చులా కాపీంచా అప్పుం ఉంగారం రంగాలో" పుష్టిదాి, తీర్చ. గంభుజముండా క్యాపించిది.

ఒమ్ రాజస్తాన్ కినుచ చర్చిక లంగాకు లేదిని నుం
చాలీసి ప్రయిల శందోనించాలుగా రాజమండిరాల్లి రాజు
గారు.

మహారాణాను, మంత్రిగారు, వీరమండ వీచ్చాస్తున్న
రూపి ఆ లంగారువు లేదిని రాజమండిరం అనిజాతీ వీచ్చా
వారం రోశాలపాటు అందర్కి తొపింయాడు.

శాఖానూరి ఆ కొడ్డర ఆ లంగాదు లేదిని ఎన్నదు కొ
దగ్గరే పుండ్రమి మంచినీటోఖా పుందేది. ఆ లేదినూ రాజు
మారి డాక్ష్యమండ కూడా విచిరి పెట్టునుండా అంది పెట్టు
అని రోశాలపాటు అమ్మ అదాలిమార్కు విచేసింగా ఉం
గొఱాందేం.

ఇలా పుండూ—

అప్పాచు కోట పుండ తరం క్యార్యం వంబట్టిలో అమ్మ
మహారాణ దశాలి లెద్ది, “భార్తా! పుండుండి గీ
పుండక్యార్యం నై క్యా క్యా రాజుకును క్రిందవించి
క్యార్యంమీద గెంపు” (క్యా అమ్మర్మాండిని క్యా లు అమ్మ
కిమ్ములో రాజు క్యెకు బిరుమిట్టగుల్లిపే క్షెరక్కుల
అంగాదు కెలికు, క్యాం వాయి క్యార్యంచెర్కుద్దుక్కి
వాయాచెప్పుచేసి లంగాలిచే మొయాండున్ని, తమ దశా
క్షుచ్ఛురు” అని పుండుండుకు.

ఆ తమయంలో శాఖానూరి లంగాడులేద్ది కూడా తండ్రి
దగ్గరే పుండి.

మహారాణ ఆ రంగి తూటిలం అసంక్రమ్యమై
తండ్రి పూగించి “పొంచి కుంట్రీచిని అక్కించి కినుపును
అచ్చుకు.

ఆ రంగి వెళ్కు ఆ పొంచి కుంట్రీ రంగుల్లి రంగుల్లి

తీసు కొండకుండి కెంచలచేక కొన్ని మాటలకు మొయాండు
చెంగా అక్కించి కచ్చి మహారాణ విపుల్చురించాడు.

అప్పుడు కూడా ఆ కండ వీంట మంచిక్కులూ అక్కించి
శాఖాల్లి ఆ కొర్కెద్దుకు మంచిక్కి కూడా కెంచలచ్చి
ఉడు.

పుండ్రీ లియార్పులో అక్కించి డాహు విమయ్యా మన
కొండక్కులూ రక్కులమూ, లంగాలిచ్చు, కుండిలండ
ప్రాంతించాయన్నమాట” అచ్చుకు

“మంత్రిగాము! మాటల వివు అని తపచుకు వీంట
ఇప్పు దూడండి కోట గుమ్మం ప్రెసుంచి క్రిందకొండిన్న
అట వీచిని మా పూక్కులెర్కి అక్కుత కింది సుం చేసిపుటు
కని ధారించపటిన వీంటి” అచ్చుకు మహారాణ

“ఏ తం ఆగై అగి పుండుండి” అని కడక రండ
క్షుచ్ఛిక్కి” ఆ మాటలు విప్పుపుని చెప్పాడు.

అప్పుడు ఆ మాటలన్నీ విప్పాచి క్షెకు మియమిట్లు
గ్రాంచు అమ్మార్యమిలై వివిధ రక్కులూ, వ్యక్తులు,
గోటించులు క క్షె లేప వ్యువుమైన లంగాదు కేరం అగి
కెల్కా రంగిలాక్కుతూ కమించాడు.

“అప్పు! అని వికాంచాల్చెప్పాగాని. నీకికి వించ క్షెకు
అప్పార్థం పుండూ” అచ్చుకు మండ్రి

పొంచి విప్పించులు కిలించి, పీటిని విస్తించుతు
ప్పుండి మంత్రిగాము” అచ్చుకు మహారాణ = లంగు
క్యా పేపు చూచుకుపే” “భార్తా! ఏ మీత వ్యో మీ

అంట వెంచి ఆ కండ విప్పించుకొని వెంపి,
కోట కడక రంగుద్దుకుపే” “భార్తా! ఏ మీత వ్యో మీ

వచ్చు చూసుకొండి" అన్నాడు.

శక్తింద్రు మహారాజు, మంత్రి వమస్తకించి అక్కణ్ణుచి రథులుడే వేళిపోయారు!

"మహారాజా! ఏ తలుచీ దెందిష తన ఘృంగ్రాయి కు వ్యాప్తి అట్టి గుణ్ణుంపై త విషి వుం జీని గున్న విధిగా చెప్పించారు కమ అషపాశశరో తన చుండి వారి ఆ నిధి రహస్యం తెలుగుమని, ఆ లోక తేసే వ్యాపికి కూడా లేఖం మాటలురం చెందిపుంచారు అందు వర్ణ అని ఎంతకాలంమంది అంగే వుంచి ఇన్నాడు కన తరలో "పంచాంగాలు" అన్నాడు మంత్రి

"ఏ కుటుంబా! యాత్రా నంతరించికప్పుడై కే ద్వార అందశాలా, కోంగోరులా పెరిణు వారం నంతరిప్పాయా గాని, ఇన్నాడు వూరికి తా ద్వారందరం తైక్కాలు విగి వయిస్తూ, తా ఇది మనచ లడించినూ అక్కర్యంగ లింగా!" అన్నాడు మహారాజ వింతగా ఆ నిధిని చూస్తూ,

"ప్రాపు వ్రణా! అం తుప్పున్నాడు చేతి కెందాలినియి క్షేమి నిచ్చే విద్యా అందశాసే కూండుంది" అన్నాడు మంత్రి

శక్తింద్రు మాటలుచుంచుండగానే సేశికం కూడా అక్కణ్ణించి, "ప్రభు! జీసు వక్క వాక లింపుచుంచు మాట. తా అమూల్య శంపద లేదరావి లక్ష్మిచందుకు జీ నెఱగానే అనుండుచ్చామ" అన్నాడు.

"ఇది వ్రయం కుమానువదే బ్యార్బోలో ఓ ఘృంగ్రాయి కు వ్యాప్తి అంతంగా తుంచామ. ఇన్నాడు కన మాటూంకో" పారి

శస్తుంచుకుచూచ్చుండుకు జూకు కూడా అసంతంగా వుంచి" అన్నాడు మహారాజ.

ఇంకరో—

రథది పెంచ అస్తిత రత్నసరికిలు అక్కణ్ణించి కల్పి ఆప్రయోగా ఆ రక్కాలు చూస్తూనే మహారాజు. మహా మంత్రి, పేచిరిసతి వమస్తకించాడు.

మంత్రి అంకరో చూస్తా "ఈ రక్కాలు వియన కష్టంది" అంచు.

రక్కాపీటికులు కొంతపేప వారించిల్లి చేర్చేటూ వేషించి, ఆ రహ్యం లంగారామ్మా కూడా పరిషించి, ప్రకు పుంజేప తిగాడు.

"మహారాజ! ఈ రక్కాలో" వచ్చడక్కుం ఉగి ఇచ్చాయా ఇది వ్యాప్తిమై శాశికామ్మా మహాశాఖ్యాల వే కొండ వియన పీచి పుంచి ఇం తా లంగారం కూడా సెరిమి లంగారంలో" ముదలిశేయి ఇందింది ప్రముఖం పీచ వియన కన రామ్యాల్మా జను రామ్యాలతో" వమస్తకం" అన్నాడు.

ఆ కూడా వియని పేచిరిక లీకురు ముంగులు "అందాశాఖ్యం వియని" ఇది ఎంత తుందిపోగాని, మనిశం రాం కుండలలో" ఉల్లాసేందుకు యా ధవం ఎంతగానే" శస్తుంచుకుచూచ్చుతంది" అన్నాడు.

మహారాజ చివ్వుగా నంది, "మను తా అప్పిరూపులు అందశాసే వంపదయ లచించుయికి కారణం ఏమిలో" తెలుపు మీ తెలుపు కా!"

"అప్పుం కలిషవర్షి ఇలా ఉర్కుపైంది. దినిం ప్రశ్నక
MD3

“అఁ! చల్లమల దొంగల పక్కాభాసా? అయితే, వారండా
వాగ్దా వెన్నాకు?” అశ్వాధు పేశారిని ఒంపుకుతోపూ
పక్కర్చుటోను.

“ఆ దొంగల వల్లింపుకు ముప్పెండుకంక ఒంటో
ఏపు వ్యక్తం చేమాన్నాపు సేషానీ?” అశ్వాధు మంత్రి
భవ్యుగ్గా వుప్పుతు.

“అంటోవ అశంకం ఎట్టుకై ప్రశ్నాయంది మంత్రి
గాఱా! ఆ దొంగల లట్టుండుకని తెలియగానే స్వాళ్ళికంలోని
పాయనమాపు నంకోవంచి” అశ్వాధు మంత్రి
పేశారిని.

“వరే, ఇది కూడా మహా రుథక్కామై వారే. ఈ
ఎంగాదులేది మన తగ్గణి చేపనప్పటించి అహమ్మామై
పాయామాలు, నుండి కల్పాలు. మంత్రిగాఱా! మంత్రం
వెంటనే వరుడు వెళ్లి ఆ దొంగల దోషుకున్న వస్తు సెవడ
ండు లిగి మన ప్రశాంతి వెంట ఏర్పాటులేప దోషులు
ఇంత విరించుటాం వచుంది” అశ్వాధు పుహుచూ.

“ది తం ప్రశ్నా!” అశ్వాధు మంత్రి.

ఆ శర్వాత పుహుచూ, మంత్రి అంటోపుని బయిస
శోభ, పేశారిని శూచ నాచి వెంట బయిసేరిపోతూ,
ఎంగాదులేది కంపుడ చెండ్యెవేని విమరశోయాడు. అశర్వ
చెండ్యెవేని వంగానే రాతమారి ముంచ చిల్లించుంది.

శాఖమారి ముంచ ఉట్టెంచుకోవటం గమనించి తేకి
పేశారికంచి విపరించి కొడుకున్నా కండు గద్దీ అయి
అయి త్రిప్పింది.

సైన చారణా ఏమంటంది ప్రశ్నా?” అశ్వాధు పేశారిని
మంత్రి చిచువుకో “సాట తెంపు ప్రశ్నా!” అశ్వాధు
“ఏమిదో పెన్పుంది చూచాం.”

మంత్రిగా అంగా అశ్వారి మంత్రి చాటమారి పేశ
శూచున్నా. “అఫిగో—అద్విత్తం మూర్ఖీకించిన మన ద్రో
కల్పాగారు పేంట కిషపుకువర్చిక ఆ ఎంగాదు లేకినంచే పాయిస
కి కావ్యర్థం ఉంచించి. ఈ వరక ప్రారంభం చూచిపోయి
ఇంకా ఏన్నెన్నే కుట వరంవరం మంత్రచాట్యారించి చూచు
చాయిన్న పచ్చుకుంచ కాట వుంది” అశ్వాధు మంత్రి.

మంత్రిగారు నూ అభిప్రాయాన్ని పక్కాగా అస్వాయంది
ప్రశ్నాడ” అశ్వాధు పుహుచూ.

అశంకంతరం—

పుహుచూ ఆజ వ్రోరం మంత్రి రథుద్దీ సంపించి
కోవ్యార్యక్కె అంటోదిక పిలిపించాడు.

ప ప్రశ్న వైధార్య వరక చూచిక్కు చింగోప్పిరి
పించుకుగాలను ఉంచించి అశ్వాల్య కశ్మీరమణిషు, ఇంగ్లు
కట్టంచు. తక్కువార్యాయంది రథులక్షే కోవ్యార్యక్కి వెంక
చంపించాడ మంత్రి.

పాటు ఆ నిపి అంగా పూరించి కాశేను ఎందో కూడాత
కంపించాడ కొండకు రథులక్షే మంత్రచాట వుప్పు
రించి, “ప్రశ్నా! మంత్రచాట వుప్పును పొరిపోలోని కల
మల ఆధిలోని గుహంగాలు మన విపుల్ల శ్రద్ధ
శాయ సముద్రివశ్వారు. ఆ దొంగల బాలాకాంచుంది
మనం ఎన్ను విచార ప్రయత్నించి కప్పించుటను ఉట్ట
గుతు మన ప్రశాంతి కటకాంగా దోషుకుండా వుప్పులు
అశ్వాధు

5

శ్రీ రంగమం ఏ అరిష్టాయా లేకండా సకర్త క్యర్డు కమ్మ
ద్వారా కుంతుగులంకా వశ్యిలిమహరాజుపరిశాంత
రథులు కొనసాగులోంది. గంగోంగలమంది ప్రాయిరం చేసు
చెప్పు అపోర రిరిమాను దేవ ప్రణందంకి వంచిపోతాడు.
ఆ వ్యాఘ్రమండ తమణ బంగారులేది తమ శేంగో
శైలింధువలను కలిగించున్న భావంతో ప్రయంబా ఆ లేదిని
ఉండిపోకమే పూర్ణాదివిషయ పూర్ణింపాగాదు.

శమయ్ వంశంతో ఖమమితాజతు, శీతశోష
మాయ దొషులాపుండే ఆ మందరాంగిలా ఛామ్మ, అవివా
మాయలై క వేశేంగాల రాతుచూసులు ఆ అందాల రాష్ట్రికమ
పెంచుకొండా ప్రాయిశ్చారపాగాదు.

పుశేంగా కూడా తమ ప్రతిరుం తగిన వచ్చు పెంచి
మాయాం దెయ్యాలని వ్యక్తమంచుకూడు. ఎక్కులు
మంచియో తథ దగరికి నిపించుటాని "మంక్రింగులు" అణ్ణు
యాకి వివాహమోగ్యమై వయస్సు మంచికాగులు మందం
చేపి అందంచూలకు, గుండిలాలకు, కును అంతములు.
శ్వాస మంచి మాయాం పెడైనా తమ దృష్టికో పుశేపా
ప్రస్తుతి అచ్చు

"దితం అప్పుఱాపి వచ్చికేంకోవే తలిగు
పోయా, ఏ రందీ కమరే అయి మొగాదు ఒకే ఒక
పుట్టి జుండం ఆయికారిచి మం రాఘవుకి వట్టా
పెంచున్న చేస్తూ. అణంచి యోగు ఏ రాజుచూచించే
మండ లాగ్గితూగా ఎంతోమంది రాతుమారులు వచ్చింది

గాని విశయంతో దేం. అందుకర్త కొంత కాళయాప్త
అరగమ్ము" అచ్చు మంచి.

"కాళయాప అగ్గిచా మనం లంపుక్కు గొంగపాటు,
అందుంచాలా కలిగినవాటు ఇంక్కుం. అవుచేమండి వ్యాయ
చ్చు వెయ్యుంది" అచ్చుకు.

ప్రార్థన ఆ నూక్కాచుంచుంచో రాక్షసులే
అంగులులేది పెంచిపెట్టుటని అంక్కుకి ఉచ్చింది.

"ఏమిలి వాచ్చుగారు! అవుచేమండి ఆ ప్రయాప్తా
చెయ్యుటని మంచియాకి చెఱుకుచ్చాడు!!" అంది లాచిమాలి
అంక్కుటి రాగానే విషవ్యక్తి.

"ఓ కథి! నీ వివాహం విషించి వాచ్చుగారు,
పేశా దీంచుంచుచ్చుం" =అచ్చు మంచి

"నీ వివాహాలి అప్పుచేమండి కొండర వచ్చించిమండలి
గాహు! వ్యక్తులాటి! ఈ మందుషు విషించెల్లి ఇంద్రిదై స
అరోచితంది" అంది రాతుమారి చెగుకో ఉండుచుంచుకో.

ఆ వచ్చయి."

ప్రశ్నాలు వచ్చి పుపురాజులు వచ్చుపుట్టింది "పమ్మా
ఎవరో ఒక యోగి వర్షి అశ్వపుచెరంగా ఏరిపోరిచి వంక
చుండాలి కౌకులుచ్చాడు" అని చెప్పాడు

"అణ్ణా! ఆ పుపుపుచుఫిదెవసోగావి మంచి నమయునిచే
చెయ్యాడు. త్వరగా వెళ్లి ఆ పూర్వాన్ని అర్థగొపాలో
ప్రాగుకం చెప్పి తిపుక ద్రుం ద్రుండ ప్రిటూ" అచ్చు
మంచి.

"వద కథి!"

ఏదు వెప్పు మంచ్చి, లాచిచ్చి, వెంచిపెట్టింది మండ

భాగ ల కుదరి వెంక రాయఁ శేరాలు.

అయిగి నద్దిపణి అక్కడ కాసాయవ ప్రారథుకు టెంచుగి ద. డాక్టర్ మంత్రాలమ ధరింది, విన్నుని వుఱుతు.

పుష్టిరాజు, మంత్రి, రామహరి, ఆ యోగికి వమ్ము తించిగానీ అంత ఉదిచెయ్యే ఎట్ దీర్ఘయుక్తమైన అందించాలని అందరిని.

“లోపంల్ని దసుకేయండి స్వామీ!”

అఖి పుష్టిరాజు అస్తోమి ఆ యోగి గ్రహిస్తు, స్థిరాన్ని తీసుకు కమించుకుండి అందు ముందుని వేణు.

పుష్టిరాజు, మంత్రి, ఆ యోగిని లోపంల్ని తీపుత వఱ్ణి, టెంచుగా పీకంపుద కూర్చుట్టే వెళుచు.

“స్వామీ! తమినపచి, ఏ ప్రయోగమాన్ని కోరి చూచుటం దశ్చాధి వధ్యకు” అని అదీగాడు మంత్రి.

“మంత్రిమార్యా! ఇనో ముఖ్యమైన వమ్ముని ప్రభువుండు తించుటాలని వెళుచు” అందు యోగి.

పుష్టిరాజు యోగి మూర్ఖులకు తెంచుటిప్పాలు - “మీ కోరి మహామియుల అరాధి పూర్వాలు నంబించుటోవటం సామాన్యమం పార్చుటం కాదు బోటే - ఇక అంత వల్పిన వాస్తులో తెలుపే, తమ పూర్వి వల్పిన వమ్ముల కొండించాలని వెళుచు.” అందు యోగి ముందు వేపు అన్నామికి, అన్నుకు కొరా చూసిపుచుకి, మింకు, పుష్టిగా పెట్టించాడి. ఏ కుటుంబి దాంచీసి, మింకు, పుష్టిగా కొండికి రామోయే అందు వరంవరలమ కొండించాలని వేహ వెపుతప్పు విరుద్ధం కట్టుకొని ఇప్పుకొర్కుండ” అందు.

వేహ మీ మంచించులో ఒక పొట్టిని కాకపోయాడా, మీరు పూర్వి తేంటావి ఒ అధికారి తమను చేపుతానే ముఖించాలటి చ్ఛాపుతు, వా తేంటి ఎవ్వరకోయే ప్రమా చాప్పి వివరించువానికి అయియిలేదు. ఇది నఠలో వుఱుపురి వాడు మీను తప్పాకునివ విషయం కాదు కాంటే, ఏకంటం గాకే కముకు వివరించాలన్నీ వుద్దేళ్ళుండోవే రాజుపుంచిరం కోకి వుఱుపు వేమ. నిమామ్మార్యం ఇగ్గా, ఈ మందిరం ర్యార్యం ఇగ్గా, మీ రమయి చూపించిపోవచ్చుక మర్మాద్విన్ని ఉప్పు కావోయి పాదుపులు, సత్కుతుపులు, తమ దర్శకానికి ఉప్పు కావోయి పాదుపులు, సత్కుతుపులు, తమ దర్శకానికి విప్పాపుల్లి మీ ప్రాణికునుచూన్ని పూసించాడు అంతట ముందు వేపు అన్నామికి, అన్నుకు కొరా చూసిపుచుకి, మింకు, పుష్టిగా పెట్టించాడి. ఏ కుటుంబి దాంచీసి, మింకు, పుష్టిగా కొండికి రామోయే అందు వరంవరలమ కొండించాలని వేహ వెపుతప్పు విరుద్ధం కట్టుకొని ఇప్పుకొర్కుండ” అందు.

అందు.

ఆ యోగి అంగా తెవ్వగానే—

పుష్టిరాజు ముందు వేలపేంటోయింది.

మంత్రి విశ్వసయ్యాము?

రామహరి తీర్పువు అందు మంత్రి పుచ్చిపోయింది. ఎంగాకులేరి తప్ప కెక్కున తీవులుగా యోగినే ప్రమించిని. వెపుత తీర్పించుని అంత వెలుతున్న మారులవే వింటింది. కొన్నిపుచుల దాకా ఆ మంత్రాతప్పాగులో విష్ణుపు వ్యాపించింది.

అందిరం—

పుష్టిరాజు యోగినేతు క్షుట్టుకుమరైశ దృష్టుపులు

ప్రశ్నకించేస్తూ, “ప్ర్యామీ? మాను రాబోయే కొల్పేటిలి. వారిపి స్తుతి ఏ విరంగ కొంగించటానికి నిర్వయించున్నారు?” అని అధికారి.

మంత్రికారు ఆ డోగిలి అంగీ ప్ర్యూండ్యాచ్చు కన్కుడుగావి, అంతలోనే మహారాజీ ఆ మాను అభగంటా ఆ డోగి అండుకు ఏం నశ్శాదనం దెబుకాదోవై ఖ్రుష్టే ఆ మానులు విశిష్టావై ఉత్సాహాంతా జిల్లించ పోగాడు.

“మహారాజు! మీరు అమ్ముణ్ణారు, మంత్రికారు, అస్త్ర పెసినమాయి అరిస్తోండు తిఱముకోవడం. వారికి గోంట అందోళనకో మానముగాలు పూడుచేసేవుకోవడం మందికాడు. ఉరంనై కే తిఱమాయి వృథాహంగా పుండి కుం మహాయామి, అంధాండు తిఱముకోవడున్న విశక్తు మాము, విప్పిక్కుడా ఏర్పడుకాయి. వేనెలాగు! మీత ఆ ప్ర్యామీ కొంగించటానికి విష్ణువు కాటటే, వాటిని కీంగించివేవే ప్రయుక్తావై ఈ దించ మంచే ప్రారంపించు, తిఱి ప్ర్యామీయే ముండు రాబోయే అరిస్తోండులున్నారు, వేసు లాటి చేసిన విఱుడుకు ఏములో విపరంగా తిఱ కామ ప్రముఖార్థి ఇంకరించే సంతృప్తివినది. ఇట వేసు ఆ అట్టు వివారణకు తేయబోయే విదాశాఖికి విషాకపించండి” అమ్ముడు యూగి.

ఆ డోగి తెల్పిన మానులో కమండం వున్నదని మహారాజు, మంత్రి కావించాడు. “శాసుమారి అతడి మాటల్లో కావాల్ని అర్థించుటాడి.

“అంగీ ప్ర్యామీ! మీరు తేయబోయే ఆ విపాశం ఏములో

పాపివ్యంది, ఏ మహాకంఠాలో తెచ్చండి” అమ్ముడు మహారాజు.

“పేసు కర్మాచారపంచార్థి” అనే యించిని తేయబోయికి వింపించున్నాడు. ఆ యాగం స్తుతి దిశలలో పూర్తి బాధితంది. అయితే, యాగాలి శాపించ విషమించాలం వెన్నిట ఓ గదికో చెర్చించి, వమ్మ అండులో పుంచి, ఇంకి క్రూపించుకు కావలా వెట్టారి. వేసు ఈ స్తుతు దిశలు దిశలలో పుంచి వుండగా ఎవరూ కోచపిల్లి రాశుభాగి. అంతికి స్తుత యాగ రాశుభాగి. ఈ విరంగ అత్యంత విషయమ విషంతో వేసు యాగాల్ని పూర్తిచేసి, శాంపుకు యాగవంతో బాధ, జాతమ్మాకిలి కూడా మీత దారచోసి, రాబో అందర వరపరిశీలనిఁ అన్నా కాకుండా వుండగా విపరంగా పాపించేసిర్చాయి విపరంగా జెప్పి మిత్తుండ్రాలలో మహమ్మారిగా దించి వెట్టితేచాడు— అమ్ముడు యూగి.

“మహాశగ్గయం మీరు కోచపిల్లు అన్నిట ప్రాణికు చేయాల్ని ఆస్తుండు మహారాజు.

“ఉచం చూయింది” అమ్ముడు యూగి.

నీక్కించ విషమాలు యూగి తెప్పిత వమ్మ వంకాశాలవ్వి తిని విషమకూర్చి ఒ గదిలి యాగి తేటామండగా అకటు అండులో ప్రపేంచి కటువుడా మూపుకొవ్వాడు.

మహారాజు ఆ గది లాటులు పాపమడుల్లోన వడుగుచ్చ కుమ్మి కావలా తుంచి, ఆ మూతురోణు ఏముపాపు లేంచ కావలా కాములల్చి ఆ కుమ్మి కంఠంగా పూత్రు కిందాడు.

శామ, మండి ఒ మూతరోశలు అ గది దశిషులు
కూడా వెక్కుండా పుండిరోయాడు.

మూతరోశ లాటి మండిరోయా, తన పుత్రుకోసు,
కానీఉ శాఖాకి తన ర్యాథ పుండిరాజీ వెళ్ళాడు.

మాన్మాతి ఉక్కునేపై యోగిపర్చుకు తన యాగ ను
శాప్పి, తనక్కు తీమి రాకోని వాయిద తన తేడ ప్రేమంగాపు
చించియొగించే విప్పాసిన్ని గురించి అలోచించుకుండూ అంగే
విద్రులోయాడు. తెల్ల వాయించి.

మహారా కాక్కుచ్ఛు కిట్టుచెపి, అంబాయి ప్రారం
ప్రారం వుండిరావి వెళ్ళాడు.

ఎక్కుడ దాసీయ. చెకి తెలు అందోయగా అంగు ఇధా
కిదుసులో వుండించుపా, మహారా తన పుత్రిక కుటు
మండికం దాసీ వెళ్ళాడు.

పెంచవే?

ఓ దాసి పడగితుండూ మహారా దగ్గరికి పర్చి వెళ్ల
వుండిసూ, "మృథులీ యువరాణిగారు పూశ్మి మీర సెపా
చడం శేడు. ఐం తోఱోకి ఏకాదు వెళ్లారేషోవని అంగో
శోభం సెపివచ్చాం కాది, ఎక్కు-శా వాయ కెపించరేడు
తన దుర్శావి వచ్చారేషోవని అలోచిస్తూ కూర్చుస్తూ
ఇంకరో తమరే వచ్చారు. యువరాణిగారు తమ శస్తు
శారీర ప్రథూ!" అంది.

"యువరాణిగారు కెపించడం లేకా?" అందోయగా
ప్రశ్నాంచు మహారా.

"చిత్తం" అంగి ఒ యువరు

మహారా వెంచనే మరోశాసిని కిండి, "మాన్ము చిం
పుసుంభూరాజివి కథం చూ దగ్గరికిపుట్టా" అని
శక్తిపీఠాను.

తుమపుంభూరాజివి కథం చూ దగ్గరికిపుట్టా" అని
శక్తిపీఠాను.

"ఒ దాసి పడగితుండూ అక్కుట్టాంచి వెళ్లారోయి.

మహారా మొదలి దాసిని ఇలా ప్రశ్నాంచుం పొరం
శించాలు—

"అమ్మాయిని లాటి తెప్పుడు చూశాడు మీరండో!"

"లాటి దాసాపేలీడాకా చంగిక శాంపిసం చేశాం
ప్రథూ మాన్మాతి ఉదయం జాస్సుగాంటో" కలిగి యోగిని వెళ్లిం
చాంచి వెప్పాకు అమ్మాయాగాడు. అండుక ఉపోదయం
శాంచుండి స్థావాసి పొర్చుయాచేపి. తమ్ము విత్ర లేపకాలి
శెన్న తన పెంపుడు ఓంగాడు లేచిని పాపు ప్రక్కన కుటోశుంచుని విద్రించాడు.

పెమ్మోపో శంఢానే విద్ర లేది, యువరాణిగార్చి
ప్రశ్నాయికి లాప్పులి ఘంటం విధించేపి ఆమె పాపు దగ్గరికి
పెళ్ళాం. పాపు స్తోష యువరాణిగారు లేదు ఆమె ఓంగారు
కేడ ఉండ లేదు. ఒకవేళ మాకంటే ముండూలేది షారు
వెళ్లారేషోవని వెతించాం. తనమోరోగాది, తోఱోగాది,
యువరాణిగారి శారుగాది, ఓంగారులేది శారుగాది కెపించ
లేడు (పథు) ఎక్కుట్టాంచి అమ్మాయాగారు ఎక్కుట్టికి వెళ్లి
అంచారో వుఫాంపులావికి పీంచాండా పుంపి" అంది
శ యువతి రచుకుంచిక వ్యారంకి.

ఎండు యువరాణిగి గురించి అలా మాటాడుంటూండ
గాజీ బాసి వెంట మండి అందోయగా ఎక్కుట్టికి వచ్చాడు.

అందు శాగానే మహారాతు నుంచ్చు "శిమిలి
ప్రథు, ఈ వినించం అమ్మాయాగారు కెపించడం లేదు
దాసి చెఱువుచ్చాడు" అని అడిగాడు.

మహర్షాల వేతనుకుస్తై “అప్పుడు మంతోరు అప్పుడే నాకి వంగి తెలిపింది. వెంటనే మీకోవం కుఱి వంచించాడు అప్పుడు ఎక్కుడికి వెళ్లిందే నిమి అప్పుడు కుఱించేడు” అన్నాడు.

ఎక్కుడికి నా వెళ్లిందే, ఎవరేతనై ఇ కొరిపోయింది యొమి అరంకాక మంత్రి, “అప్పుడు ఒకిగిందో వికంగ కుఱ్చుండి ప్రథూ!” అన్నాడు.

“కుఱ్చుండ్రాడు. కానీ, అప్పుడు కమించేకిటించాలికి కారణ మొమికో కోవువుకుంచేడు” అని కుఱ్చుండ్రాడు ప్రశ్నించిన యువతికిఁ లిగి “పోతి” చెప్పించుండ్రారికి నూడా చెప్పు “అన్నాడు.

ఓ యువతి అంకసిముందురాక్రి అగిగించుండా మంత్రి వికంగా తప్పింది.

మంత్రి కొరిపు వుటు నిరీ కిప్పంగా అరోదింది ఇం అన్నాడు—

“ప్రథూ! యోగించుట కమ యూచిని పూర్తి తిట్టి ఈ రోజు ఉన్నాన్ని మహమ దర్శనం ఇస్తామచ్చాడు కుఱి యోగించుట కశపికి వెకిదాం వెండండి ప్రథూ! అన్నాడు మంత్రి అరోదిస్తాడు.

అప్పుడో అదే ఉచికమువినిందిని మహర్షాలు. వెంటనే మంత్రికి ఉచి అక్కుడిమంది ఉయిలుకొడు.

7

ఆ గొముండు మూడుకోశాఖ్యాంచి వంటుల్వచ్చారం కావు కాపోస్తు రకుఱుడు ఇద్దరికి నీరిపంగా ఏవ్వుడు అగుంచుప్పాడు

ఈ కుఱి ఎదురుగా దూపులుపారించి “ఇ రేయు, మంత్రాలాంగు. మంతోరు కమ్ముచ్చారు. పూపారుగా కాపులా కాయంది” అని పొన్నెంచి అను కూడా లేచి పూపాడును తెచ్చుకొన్నాడు.

ఇంతరో—

మహర్షాలు, మంత్రి అక్కుడికి రానే ఉఱండా వ్యాపి వుమచ్చుంచించారు

“ప్రథూ! కాగ్రెత్తా కాపుల్వారు కదూ?” అని ప్రశ్నించాడు మహర్షాలు ఆ రాయలిన్ జాప్పు.

“ఇతం, ఈ మూడుకోశాఖ్యాంచి కోపలి పుట్టగు బుల్లెంగావి, ఉయిలువుగు కోవిలిగావి పెక్కుండా ఎంతో కాగ్రెత్తా కాపులాప్పుత్తాం! ప్రథూ!” అన్నాడు ఉత్సమాచారం.

“పుట్టగుల వెంగిలి ఆలా తుందు గావి, లోఘుల్వాంచి యోగించుటాడు ఉయిలు కుఱ్చుకొవి, ఉయిలుకి రానించా గాలి చేశా?.. అని అధిగాడు మంత్రి.

మంత్రి ఆలా చిపులు చెండియాకి కారింజుమేమైపుండుండా అని అలోండుపుట్టు కిల పూగిమ్మా ఓ రాయడు “ఇతం, ఆలాయికింది ఇగరలేడు. ఆ యోగివి మేమింకవుచూ చూడలేడు. మహర్షాలారి ఆస్త ప్రకారం ఈ గదిమిందు కానలా కాపుత్తాం” అన్నాడు.

“అప్పుడేం చేడా! ప్రథూ! యోగించుట ఇంకా కమ యోగ కార్యక్రమాన్ని ముగించాలు లేదో!” అన్నాడు ఉత్సమాచారం.

మార్కోపయాకిల్లా యాగం పూర్తికి దటి చెప్పారే! అప్పుడు పూర్వుడి ఉపయంచాడగా?.. అన్నాడు మహర్షాలు. “అప్పుడు, ఇంకోండించేను అక్కురే ఇంకించుండాం.

యోగీంతుడు కున్నాడక్కుం ఇప్పేరోగా రాణుహిస్తారె
కోట లభయల వెంకిరమ్ముడు ఉఱిన్న వంపుడా మండుగా
అప్పుడు మంత్రి

“కోట వెంపది ఎంతుడు వెంతుడి? ఈ వంపిగ్గా
మంత్రి మంత్రి అ ముపీలక్కుడే కాపాడారి” అప్పుడు
మహారాజు విచారం వ్యక్తంతానోస్తు కంఠశ్వర్, కో.

వాటు అలా మాటాడుండొండగానే పూర్వుడు (ప్రై
క్రమంగా అకారంలో) వ్రతందంగా విష్ణుంచించరం ప్రాశు
చించారి.

ఎంత కాపమందిరాల మీద పిక్కుగా అఱమచుండి
ఎంతకోటాలు మహారాజు ముఖం కూడా అందోశపో,
చుట్టాలోకి ఏర్పడతపాగింది.

“మంత్రిఓరు! ఇక కాలయాను వేషు వసాందశేణు
పూస్తాడు. యోగీంతుడు తలాతుడు కీయుండా ఇంకోట
ఎందుకి పూస్తారో! ఈ వేషు అరం కావంద లేదు. బోధి
చుక్కే తలపుడు కిస్తే?” అప్పుడు మహారాజు.

మహారాజు మాటలు మంత్రి కంారు వచ్చాడు ఒ
వేళ కాము కోండరపడి అలా తలపు కీయుండంలో
అషట్కం వాయిదాందో!...ల అప్పం వాయిది ఈ అంగం
చుట్టుపడుకి, శోషికి అపరం!

మంత్రి ఆ విరంగా విశిష్టిలాల అతోపనకో పరచు
మాటు మహారాజు అదిగిన దాకిలి విరైన వమాదాంచెస్త
లేకపోయాడు

“మాటుడిరేం మంత్రిఓరు, మా పిక్కు-అన్నిక్కు-పుట్లి
అంతర్థానం కావణము, యోగి ఇంకా తలపుడు కీయ
చీపండం, మాటు ఆలా అందోశ కంపిస్తారి. పాపే

యోగం చెచికోవా యూగవరికం రక్కుఉండా కోండు
పూస్తారేడు. ఒ యోగి కోపించి, పిడ్డికా కావం అచ్చికా
పూస్తారేడు. ఒ పుత్రుకి మాయుత్తుచీస్తాయిదువల్ల వీర్పరిష
శాఖల కుంటలే ఒ దాదల పిమ్మ గొవ్వచి కాపు. అప్పాడు
అగన్ని చెప్పుచు మునివాట్కు పీటులోఁ ఈ ఎలాగూ అశిర్మం
పింగించికా? సేమ ప్రాపు డాపుశ్వాసు. తలపుడు తీయం
చంపి అస్తుడు మహారాజు.

పుత్రుకి అంతర్థానం కావంద వల్ల ఎర్పితి మనోస్యులు
ఉంటారో కాగడు అలా అంటుకొరించి, అలా అం
ంటరో దోషపొమ్మెలేదని, అర్థం చేపుచుశ్వాసు మంత్రి

ఇక— రక్తకటుర్చి యూష్మా “ఇక గాపీ తలగుం
చాగాని తలపుడు కియింది” అప్పుడు.

పేటనే ఉ కటుడు చేపికి క్రత్ని క్రిందపెట్టి, తల
పుడు కియిందియాడు.

కావి, అది విటుకురోకిచోపంటో పురించగల్లోగా వెట్టాడ.
పరిం తేంచేయాడి.

“శోభ గదియు వేళారు ప్రమాణా!” అప్పుడు ఆ తలడు
పెస్తి ఉండి కొచ్చురాజుండ చూశ్చు.

“ఇయిం ఇంక క్రత్నిధ్వని కావలా పైత్తిప్పుడు అ
యోగి శోభ గదియు వేషుకోవాలిన అవసరం పిమ్మ
ర్చింది. మాయుగా వ్యుండే” అప్పుడు మహారాజు.

“తలపుడు బ్రాహ్మణ క్రూరుంది”
మహామంత్రి కుతుంబ ప్రాపుశ్వాసు.
పేటనే ఇద్దరు కాపమండల ఉపసన గుదియుం మౌల
గ్రంథి, తలపుడోపి ఉండగా ప్రాపు.

“అ వైషణ గదియిల అనుమంధనంగా పున్న కొక్కుట నడండంతో తలవుల కావ వ్యాఖ్య.

“అ రథుల అలాగే లిర్పురామంగా ఆ దాసుల గదియిల తలవులంట గద్దీగా మొదటం కొపచాగించాడు.

“ఆ మొదట మొదగ కొంతవేషటికి గదియి విధి తలవుల శాల తోముచ్చుయి.

పెంచే—

మంచ్రి గల గల కొసటి చెరి “అ యోగి లేక ఏలో” మొదం అభిరంగ క్రమా!“ అచ్చుకు అంటోశకో.

“ఆ మూలంలే అభిరంగతూ మహారాజ కూడా గుం గుం శాసరి నీరాకు.

గది పర్య యేవే? (ముగులు పెట్టుంది, రథుల పోయ ఎది పున్నాయి. ఆక్కుచ్చుక విష్ణుకాయలు కోసా. నాక మీద ఉంటును దర్శించి తుంది.

అది ఏలో? క్రిష్ణామానిదాశాఖ్య పూర్వించే వాచనమణా కిపించించింది, మిక్కమైన యాగం చేపిన ఉపాధా కేవు.

మంచ్రి కంగారూగా ఆ గుం శీలమూలా కిటి జుక్కునే పున్నాయ ఇంకా.

ముఖారాజ కూడా గదినుండా ఓమాశ వరించింది “అ యోగి వింగం మసర్లు మొదం చేశాలు మంచ్రి గాఱూ” అచ్చుయి.

“అనుయ వాడు యోగి అభువో? లాదో ఇవ్వుది ఉపాశంగా వుండి క్రమా!” యోగిపెంచుం వేసుకుని చెర్చిన ఏ మాంచ్రి శదో? జయ వుంటూరేశ్వరి అముహనంగా పుండి” అచ్చుయి మంచ్రి.

“అ గదిలో అభిరంగిన దర్శయంతు ఎల్లి మశం ఇవ్వుటు బాగే అముహనోవాలు ఇస్తాంది. జయాళే ఆ కుర్కుద్దిలే మా అచ్చుయిలి ఒక్కు క్రమి కలిగించానికి మాయంచేం కిమి కృపా అంటించారో?“ మామాలు అందోకెన అభిరంగు దుండించుకుర్చంతో అచ్చుయి.

“సాంక్రా అలాగే అభిరిపోంది క్రమా! అచ్చుయి గాకు మాయం కాచటాపికి, యోగి రూపంలో వున్న మశిల్లు పొంగించిన దుర్గాద్యులు మాయం కాచటాపికి, పున్నయ వంచాలు తుండ్రులు అయితే మాయలేదికూడా కవించించక కీర్తసామ్రాది కారణమైతే పెంటందంణారూ ఆ లేదకో పూర్వముంచికి అమశరం ఏమొ బ్రూందంణాయి!” అచ్చుయి చుండి.

“ఏమో! ఆ పాపాక్షుణ విన్ అచ్చుయికి ఆ మామాత లేక ఏలో? ప్రాణమన్ని తెలుపునని, అచ్చుయితో వాయి దావిని ఉండ మాయం తేముఁచి కోయిపు తమ్ము. యోగి చూపంలో వున్న దుర్గాద్యులోరో? పారె క్రూర పుంచారో ముండు తెలుపోవాలంకా. మహం ఏం చెయ్యాలో? అలో చించంది?“ అచ్చుయి మహారాజ.

“ఒత్తం, ఇంక్కుడ వుండి మహం చేయగలగం కొండి లేదు. ఇమయి వేశంం వదంది లాకో? ఆలోపన ఉండింది ఆ క్రమారం. అచ్చుయి శార మహం ఉండించుమో, లేక అమశ మశ శాఖా కావకమో “అగ్గాయు?” అచ్చుయి మంచ్రి.

మామాలు పీరమంగా ఆ గుంలోంచి జయాళికి వెంగ్గుము, మంచ్రమాలా జామ మహారాజాలి చెప్పానిని మాయిన్న గురింది మశమం చేసుకుండా, ఉయిలో వెంగ్గుము.

8

ఆ పెనంలోని జాగు పీడులు కలిపి ఒక పూర్వం గాగి
ఉనుడు ఏమగు మీద కూత్కుచి, గద్దికి వెళ్లి
మోగిపుస్తారు

“ఎన్న బ్రాహ్మణి అ పీడులోని ఇంధండా గొంపు
గొంపులూ నమయికి లాపాగాయ

ఆ వీకాగు దీపి తథుడు అంతించా అట్టుద పీగి
పెంచం గుచ్ఛించి. ఎన్న మోగించం బారించి, గారికి
భిగ్గాగా ఉని తెంపుగాకు

“పోలో పొంగారా మూరు రోం ప్రోం కీల
యూరి యోగి ల్లోంగి సుషుపులూరి ఉం రాపికి వెళ్లి
మహారాజు కాబి. మోం కిం శాఖ యక్కార్చి ఉంచి
క్రైస్తవు కిగిప్పావి చెన్న రఘువులా ఎదు కిర్ప
ప్రాయ కూపించి, మం రాపిమా రెం తూము క్రొమి
చెఱ్చు. ఉ కుర్కుత్తదె క్రుష్ణుకో అహాకి కింపులని
కలి, మహారాజాలి కింపుకించి, లేక అమృతాలి
మరికంగా తీపులు ఉని అంగించి, అల్లాపి వంగం
ఉండ్చు దాశీప్పారి అంత్రించి చెప్పుత్తారు.

ఆని చెన్న అ తథుడు ఏమగులు అట్టుదిపుణి శమి
పీటులంపు అంకో కింగి రెంపుయాకు.

అస్త్రం గుముగివకారండా రాతుమారి మూడు
శాపులు గోరించి రక్కాగాగు చెప్పుకోపాగారు.

ఎగు గోరీకాండా, ఉట్టుక్కుల గొంపిల్లా,
ఉంచి కీం చలమూలా అంచి చొచ్చికి వేంపులం

శ్రీ ఆ వార్త ప్రీతంగపుర రామ్యమండల వ్యాపించియింది.

మాము రె అవ్వేషులు ప్రీతంగపుర రామ్యంలోని కొంత
మండి వై ర్యవంతులు, పొపొపసెంతులు అయిల కొరు
○ ○ ○

“గట్టికా మంచి వేంపులని చాచించు వచ్చుపుణి!
అంతరాలంపుంది దో దూపంగా మహారాజు మాట్లాపెల్లి
రాతుమా రెం పీ కిర్పి వెవాం అరిపించి రామ్యాప్పి వీం
చుంచాలిని వయిత్తింంచుగాచి, అమృత పీ మాప్పుగ్గు
రె ఉ బాతుమారి అహాకి తెలుపుకించి మహారాజుకు
పోకి, అర్చరామ్యం కీంతుంది అమృతి చేప్పామంటావు?”

పెంచినఁ కన మంచికంటో— రుమాచుది ఎంతుగా
అటు ఇటు లాచున్నిస్తూ అంగలాచ్చురు.

“పోన్నాప్పి వామ్ముగారు! అ పగు రామ్యంలో రాతుమా రై రామ్య అయ్యేస్తు దూరంది రాతు. కెక్కువ
శీగు రామ్యాప్పి పంపాచించులినే నఁగు తల్లుక అటో
కీంచా” అచ్చుం గెప్పిపుడు.

“ఇమృత ప అ కూడా వస్తుగిరి కీంయిందిలా ఇటు!
మాతు రె కి మమచ్చు, మన చేప్పులాచ్చు గింతుండ
పల్లుయి మహారాజు కూడా అ పమానం ఆ మంత్రించి కన
చగ్గికి రప్పించుటి మంత్రవాద పాశుమాంచు. కిరా
పోరు కెరది అటీగా అమావాస్యికి గుండానఁచి వస్తుని
చేపాతు ఉచుతుచ్చాము. అచ్చుకు వేచిరిపు.

ఆ మూడుంచు గెప్పిపుడు మందినప్పాడు.
“మరి, అలాంటుప్పుడు చిప్పువ్వున్నాచి ఇటు బాతుమా
రై చుంచు చేప్పాపి ఎండుకు చెప్పామ వాస్తుగాళు! సీ

మాంర్పి చమ్ముని ఎంతో అతో అద్భుతం నియ
కూడానే!.. అన్నాడు గట్టిందు

“మీరం చమ్మాపురులంగా ప్రవ్రతించబం వేష్టి
చింగా కాయలు! అప్పుడు ఈ నంగమలిన్న విధియి సి
పెట్టుకు చెయ్యా”

“పొమ్మే! అది తెల్పుండి త్వరగా?”

“అప్పుడికే తేంతోని పొనుచువండలెక కూడా
ఉపమారి అన్వేషణకి రాయలా కేరి ప్రాచ్యానికి పుట్టు కూడా
ఉపమారిని.”

“ప్రక్కాదికి!”

“పొనుచు రెపు తెల్పుండాని”

“అయిపు.. నీపుచు ద్వారా లక్ష్మారి అన్వేషణకి ప్రా
యలా కేరినా? లేక ఈ అన్వేషణ కి తేంతోనిపాటు
ఉపమారినా?” అట్టా ఏప్పుడు అన్వేషణ గట్టిందు.

“అంతి నాయలా వేతాదినిసి అయిపుయి చుట్టుపడు
ఒకచే రాపుచు రై దిక్కుకాదా లోపంలూ ఈ
అన్వేషణకి విష్టి విష్టి విష్టి ఎక్కించేపోవని కూడా రామి
చాయి అట్టిడు

“ఏ నాయలా వాడు అంట కావడి లేదు గ పీలా ఏప్పు
నాయకు తేంతోనిపాటు.. రాయలా కేరి పొమ్మే రామా
అన్నాడు పోరింది.

“అట్టమ్మా.. అన్వేషణకి రాయలా కేరి కుమారులై.. ఆ
విరంగా అతుమారి అప్పారించికి అంతిప్రాయి అప్పించి ప్రాయి
పుట్టుకు నాయలా వేతాదికిడా?”

“ఉవిరంగా అంతేడా?”

“అంతిప్రాయి పుట్టుకు వేత్తు అన్వేషణమార్పి
ఉపమారి అపుంలో” బొరూళీముంది!..” అన్నాడు
గట్టిందు.

“అంపు! ఈ కొండికుడు మాటల కార్మిం అర్థమై
అపుంలేక గారి, పుపరంగా తెవ్వుకా చ తంపీ రాయలు
యి.. అపుంలేకు కించియాపుచూరిం అస్టైషింపుంలోనిం రాయల
మీరుని ఎలా అర్థం పెప్పుకోవాలి?”

“అ.. అపుంలేకు కించియాపుచూరిం వేవే కాప్పి!” అట్టి
గు అంత పూర్ణిమల్ని పురోపురు బిగ్గగా కొన్నాడు
గట్టిందు.

అ పూటలు పేశారించి దొర్పుంది, వెం అపుంలేకు
యిగించాయి. కావ్వి కించిపూట అకరి నోటమంచి మాట
పెగం అలాగే చూపుందియీయాడు.

“అపుంలేకు మాటలింపు వ్యుంపేండేం!” అన్నాడు
గట్టిందు.

“మంచ్చు కమాస్తి అంటుక్కు వేషో విషుండుచ్చువుపు
కుమారులు అంత పుట్టుకున్ని అంత మంచ్చుక్కుచ్చు
పొరించిపుండి.. ఇక మంచ్చు గురించుకి అంత స కె దుఃఖి
ప్రాయికగా గుండెంద చెయ్యి వేషుకుచు అందోస్తా..”
ప్రా. దు పేశారిందు.

“కమాస్తి అపుంలేడు విం.. వేవే అలా ఉంగివేం
ప్రాయికి వుని మంచ్చుకుచు.. మంచ్చిని వంచించుచు.. రామ
కుమారు ఉడ రహించు (ప్రేంతో దాడు) అన్నాడు
గట్టిందు.

“అపుంలు ఏం అంగివేం!, ఎలా అంగిందే! విపరంగా

పెళ్ళా కండ్రీ కావంగి వింటుండే, నా తమస్య
అవందంకో పొంపితాండి. ఇక అర్థాణ్ణ హక్కు
ఎమలో! ఈ లాఘవులు మనసే చేప మొదట్టుంటి
నిన్న మహారాజుము దెయ్యాండనే కలఱ కంటున్నాడు.
అందుకే రహావ్యుంగా అమవంతు పోషిసిన త్రిగ్రం
థులు శ్రిహిద్దరో వుంది రూగతలూ, పోటియా
చేయండాడు. అలా కూతపెల్లిన రావ్యి ఆ అభిష్టాపిం
కొండిశారో దారి అంచును మొన్నటింటం శక్కా
గ్రంథ రాశుటుండు వ్యాపారందమే కొండా, ఆ ప్రా
రహావ్యుం కూడా మహారాజుకి చెప్పుకో ఆ మంత్రించు
రణం వంచిని ఆ దశాఖుచ్ఛిల్చి అణాశాఖ చేస్తాడి
ఆ తస్యాత ప్రణాలు వంచివేటి, మంత్ర చిన్న మిగిలించు
ఎల్లగో సర అమవండల్లి ఆ గ్రంథే చ చెప్పుటావి పీఠ
రేణుం వేషు నాక్కి దగధి ల్యాండి ఏపుక తెగ్గించి
మంత్రించి వేణు కొండ్రి, కెమపుకోవునిచి అప్పణి
లేకండ కేండు. రెపోక్కి, ఈ పాదికి మంత్రించిన రం
సాంలో లింగుపరి వెంచేనాక్కం ఇప్పుటి తప్పు రింగా
కు వచి పారించి ఉంటే, వేషు క్రెస్టు కలఱ సిమ్మెంట్స్
చెప్పుటాయి. మిన్ను ఆ రాజునూ, మంత్రి ఎన్న పోశ
గింజునే తెచ్చు “అ రాజుకు
పోశించే ఏప్పుకు విషయం” అని చిక్కి
ఇం చెప్పుకుం పారాచి చూడు.

టెంపుం కద్దింది దాచి అప్పరణో పెంచే. ఎలా
శుంఘం అని కాపేతు అచోచించాడు తైర్య పాపాలు
శుంఘ కావి చెయ్యులేది వ్యాయామయొక్కామ పెంచే
శాపామప్పోర్చు చెంచి. శంఖపాలు తగరించుటచి అంద
శుంఘా రోచాలు ముదులు చుట్టుకొని. మంత్రి అచో
శ్రుత మాన్యుచేషుటి కే, ఎప్పాణాను. మంత్రి
శ్రుత ముండుకుంచు ముండుకుంచు “ అ గీచుకు
శాపామప్పోర్చు ” అంగ గీచుకు శాపు యొగి పేషించి
శాపామప్పోర్చు కెవీ. విషపులించి లాగం కంపిం
చెప్పుకు కి గదికా విషించుండా చెప్పి “ ఆ రాజుకు
పోశించే ఏప్పుకు క్రూరుకుప్పువు విషయం ” అని చిక్కి
ఇం చెప్పుకుం పారాచి చూడు.

“ ఆ పెరి రాజు, వేషు మంత్రి విషముక యొగినే అం
చు, ఇం ట్రాక్స్ మువు గదిచి పొంపుటించి. వేషు ఎపో
కొమ్మ పాపాలుండు చెప్పుగా జాలిష్టుచేసు తెప్పుంచి ఇం
అంకోడ వేషు గదిలోకి వేచు కుమాలు గదియ వేషు
శుంఘుము ”

అంకుండ అగులో గదిపి మూడు తలుపు తొండ.
స్వార్థం గ్రంథ రాశుటుండు కావలా రాస్తూ కెప్పించాడి.
పాపు వేషు కుమాలు కియుగానే బం కాశిలి స్వామ్మించి అని
అంగాడ.

“ వేషు శ్యామ్మి కాశు, శ్యామ్మి కాశు ” పెరి
శాపుయుషులో మీ పేషాధివిశిష్ట కుమాలు అప్పుపా.

ఆ రయి శక్రుండు “ కం ముఖ రోచి రూపు
కు, వేషించి జాపాలించు ” మీద చెప్పేది విషమేశ
రాజు, ముదు మా గుంపించించు కొరగారేడ ? ” అశ్వాయ-

“అట్లిసయ్య! పశ్చ వ్యక్తిగతి ఇలావద్ది తానఁఁ
అని గడ్డమా నీపాలా తీఁచేశాము.

వాటి వాడ నమువైరిస్తూ “రాబు! ఎట్లిమరీ! ఇలా
యొగి వేషులో కణ్ణారేమటి? స్తు రథరి? కణ్ణ ఎంక
అపాయం ఎదరికుఁడి అర్థించారా!” అస్తుకు ఈ
ఉట్లో కి ఏముడు.

“ఎలా తియమం? మీరండ నూ జావ్యగాటి అశ్వయి
శాసురాయి పాడ తెలుడు. దశిక మీడు డెపోగించి, మాక్
ఫరమావుతటి ఈ విషయం తెలియాగాలి అస్తురం
శేడూరా! అస్తుకు వేషు.

“ప్రశ్న....ఎంతకా విషయ మేమిలో దెబ్బండి ఇంకా
ఇలా యొగి వేషులో రాజమండలంలో ఇంకు విష్టుఁటిప్పా!
కారణమేమి ఉండాలు?” అస్తురు ఈ ఉట్లో అర్థికు.

“ఎలా పెళ్ళ కారణమేమిది అశిక్కురటి” వేషు రాకును
దిని పొగ్గులి ఈ లేచాలి పుట్టారజును కాల్పితున్నాడు.
మా కొలాచలి మీరండ దండుచయిమిలు కాల్పితున్నాడు
అస్తుకు.

ఆ మాటలఁ పారంయా ఉఁడ్చి కించ్చుఁచ్చయ్యారు ఉట్ట
పారిగా.

“రాబు! మీయ నీపావటి ఎండుకాలి, మంచ్చి అండుమైన్చుంచటూ! ఎంతకా ఇప్పుడు వేషమేంచియ్యార్చి
చెప్పయి!” అస్తురు వాచుండా.

“ఏమిలేదు, ఇంక్కా వేషు ఉఁడ్చి పెళ్ళ ఇంకంటి ప్రశ్నకం
ఈ రాజుమా, మంచ్చి కల్పా! వేషుకువ్వుకు విశ్వ
వాఁగీరోలు ఉదయాశ్చే ఇంక్కాదికి ప్రశ్నారు ఈ కొ

పేట కా మిక్కతిని రొఱుపుని. అటడి పశ్చయం కొండారి
అట ఇంక్కుమి లూక్కట లేస్తారీతి, కా లోయుఁడా
ఇంక్కుపోయింది” అస్తుకు వేషు.

ఇంకాడు కా మాటలఁ అరం చేపటంటా “అలా
ప్రశ్నపోయించా వుండటారికి నీం దెయ్యాకో చెప్పయి
ఎంచా ఉపటంయా చేప్పా!” అస్తురు.

“ప్రశ్నమా! కా మాటలఁ ఉఁడ్చి వేషు ఉపటిని
పోయా అశ్వుచునరంలా కిండాకోపాయి! అటడి పిండితమా
అపాయి. మీరీ ఉట్లు వేటు ఇంక్కాదికి కిండితారాలి
అటన్ని కాంపం రంలోని తిక్కిస అటం ఉగ్గర వైపి
యామా ఉండ మీరు ఉత్తరీ ఇంటి. అటి క్షీమాపు
నేడే పెళ్లి చెప్పు కా మాటలు ఇ రస్తాకి చేప్పయి”
అస్తుకు వేషు.

“ప్రశ్న ఉట్లం వేటు స్తు మా రుద్ది ఇంక్కాదికి
ఉపటవాం అటడి దిరుచుమా ఇంక్కుండి ఇంకా!” అస్తురు
పోయాడి.

వేషు కా మిక్కతి చిదుమా ఈ ఉట్లం చేపి ఉప్పు,
అండు వెంటలే ఉఁడ్చి కి ఉట్లం మార్పి అప్పు
కమ్మిరే ఇంక్కా వి వెంటించాడు అటర్చి.

ఇప్పు ఆ ఉట్లఁడు ఆ విరండ హృద్యా వంశా వేషు
ఇంకా, వాఁగీరో ఆ మాటలా ఈ మాటలా చూచుఁట ఇంకండా,
ఇ మాటలోని ఇంక్కాన ఇంకరిమిలు అటిన్ని కిండితి
ఇంక్కాదికి వున్నాడు.

“ఇప్పు అటిన్ని గ లోకి తుప్పి కా పశ్చకం విలండ
చెప్పయి. ఆ మిక్కతఁడు కింకరికాల మండలోని అటికేట
ఎంచా.

బండవ్వ రామహరి వెంకటచంద్ర ప్రేరణకో అన్న
ఏడు లింగప్రాతి వారో చెప్పాడు.

ఖయలే, ఆ మంత్ర ప్రయోగాన్ని ఆ దిష్టమే ఎట్టి పై,
మంక్రికి. ఒకచీలనీ శాస్త్రమీద అమమానం పెర్చి ఆ తల
మానం క్రమ్మక్రమంగా జా మీది ఎన్నిద వున్నపటించుటో
చూ ఏరోచితి. వార్కు యాగం పూర్తిప్రాప్తి దెగుక
చో చెందాకర్మామునే రాజుప్రతికో రాజుమండిరంపంచి
వలాయించు ఏ తగించాలని అమమాను.

అందుకి వేషు నా మిత్రుడికో కెవి ఉలపూర్వ
కిందు చెప్పుకొఱ్ఱు, అప్పుకుపుటు కిందుపుటు కిందు
ప్రిటులో ఉండగా మాట్లాడుకు మూడుకోఇతా గుప్పాలు,
మూర్ఖోరోఇతా కీళు అచ్చరుమున మేమ వుప్పు గుప్పా పీళో
శిద్ధమ్మాకు వంటాదించిన కొర్కె ప్రాణిలూ, దఱులు,
ప్రించి వాయి పుర్యులో విష్ణువాయిల రోఫి కంటుకు ప్రీతి,
కీళా అచ్చదించే వారి బిపాం వాపావరణాస్సు వ్యాపిం
చాము.

అ రథ్యాకు—

నా మిత్రుడు వేషిరణ మంత్రాన్ని పెంచుకా, ఆ
మంత్ర ఇంధావం వల్ల రామహరి అంతిష్ఠిరంకోవి కన
గడిలో విడిచ్చువ్వుడ్లు లేది, మెల్లిగా పెడుతూ నా రథ్యా
వ్యాపింది

వేషు రాజుభూషణ లిప్పుమూలు ఉప్పి. క్ష్యార్థునే
వేషు వేషి వార్మాశంమ వెర్వేల్చుచించుటాని వారి చెప్పి
చుప్పారా, మంత్రి లేవారాక ఆగ్నేయి తప్పిపుట
అస్తి గుంపించి అట్టిగాకే ఎం చెప్పాలో కోదించి అస్తి

క్షుంది రాజుపుత్రకో వహు జా మిత్రుడిని వీంట పెట్టుటి
ఉండుచేశాడు.

ఇపు రాజుమండం సుంచి ఆలా తెల్లి వారుతుముకు
ఉండుచేయి క్రిపుచువి జా మిత్రుడికో కలిపి రచ్చావ్యామశ్శగం
శుంగా ఇంచుపుచ్చాడు.

వహు ఆ సమయాన్ని రాజుమండికం వెందశ టి మంక్రిక
పుంచో రథ్యాకో విషంగా వుండుచేయి టి అముకుదురిసి
అంతకు మంచే ఆప్త ఇంగ్రేషు కాంట్లే అకరు ఆ విశంగా
రచి వుండుచు.

వహు, జా మిత్రుడు, రామహరిను ఆ రదులో కూర్చో
పెట్టుకుండి అముక దూకంలో గు టి రహావ్య
పుండం ఉన్నాడు విశాంగా.

“అన్ని రామహరి పుంచి. క్షుందిపైన కానుగొ
ప్పుముదేవ జా మిత్రుడ్లి టి వచి విషాంగం వేషు జా
ఇంచే వుండుచు.

ఇంకం మంచే జా మిత్రుడు వర్చి నేలా విషోగించియి
ఇంచుం గుంచి వివరాలు అంచేసి వేశాడు.

రాజుమండిలోని రథ్యాప్రాతి వేషు చెప్పి ప్రాత్తి మంత్ర
రాజుకు, మంత్రికి చెప్పాడు

యొగి విషాంగా, యొగి కాద్ది, ఎంచో క్రి దమ్మార్థి
క్రు ఉలా యొగి రూంచో వచి, రామహరి అముకు
ఇంచుం ఇంచుం వార్కు అముకుమం కంగాంని వేషు
చెప్పి ఉన్నాడు వర్త క విషాంగ్ ఇంగ్రేంగా రాజు, మంత్రి
ఇ విశంగానే అముకువ్వారకు! అందుకే దుఃఖిరా చూడా
అలా వేయించాడు”

“ విరూప మకిల సైవ వత పుత్రార్థ ప్రాప్త పొ
శాఖ సంగ్రహితి తెల్పి, గంభీర తిరిగి ఉన్న అన్నారు.

“ ఏప్పటి చెప్పండి శాశ్వత! శుభయాత్మక ప్రమోద
అందా, కావా?”

సేరించి ఉప్పుయిత్తి దెండు లేకులో గాజాంగు తెలు
చుని, “ప్రమోదకువిషి మూలమే కాకు శాశ్వతా! ప్రమోద
శాశ్వతా “ఎంచుగల క్రింతచింపి కూడా” అన్నాడ
అందు కో లప్పించిపోతాడు.

ఆ కావ్యాత —

ఱండ్రి కొండకించు తమ కపిల్ కు కావ్యాకమణి
శిరించి చర్చించుటాయా.

— అంతమరు బా ఆ గది బయట కిల్ రాష్ట్రము
[ప్రాచి తిండు లోపికి లాగి చెప్పి కిల్ క్రింతచింపి ఉ
మూడుంటి] లుచ్చ క్రింతము క్రింతచింపి ఉ
ఎగిం రాష్ట్రము వేతూ వయసం కొనపాఠించాలి.

12

**రాష్ట్రమంచిరులో మహారాజ లింగాక్రాంతుల్లి కూర్చు
శుభ్యాది పుస్తకాలు పుంచి ఉన్నా తిరిపడుతి
శుభ్యాది పుస్తకాలు. వార్షికంగా లెగోగా కొంతమంది రాజు
ఉన్నాడు. ఆ శుభ్యాది పుస్తకాలు పుస్తకాలు.**

“చిర్కుతం నుంచి ఉన్న లేది లిధ కాబిత అందు
పుస్తకాలు పుస్తకాలు కా లిల్లెరి ఎక్కువ కి పాఠమ పుస్త
కాలో ఏమో? అన్నాడి మహారాజ ఎగ్గితాడో?

“ఎలారించకాఁడి ప్రమోద క్రింతచింపి క్రింతచింపి
శుభ్యాది పుస్తకాలు పుస్తకాలు పెద్దలు. ఈ విషమమయ్యాడని చెప్పక

సి ఉతం మచు రాగివుండి రాష్ట్రమైనో ఎవుకు తెచ్చ
గాతూ!” అన్నాడి మంచి.

శాశ్వత మాటలాడుకుంటుంగా ఓ పొత్తురం చింపు
చెప్పుచ ఎంతుంటుంగా మంచి రుషంపిడి వారింది.

ఆ పొత్తురం ఆలా అంత తమము వద్ది కవ కుండ
సైప్పులంబవికి నంచి విశ్వాయ్య, దాని లేకోకి కిము
కోలాలి పుస్తకాలుండగానే పొత్తురం చెంగ ఇంగు
రాశి లిఖి తని వస్తుని గాంపుతో, మహమ్య వాక్కు
ఎలి. “మంచిరూ లేదు మీకో రాష్ట్రం జన్మించి
పుస్తకం. కయిలే ప్లాన చపురాజుకి లిఫో టి పొత్తు
కెప్ప మీ అంతో రంగి అంగుల ఇంపుంటుంగా తన
పుస్తకం ఎలాకే సెవ్వుకు” అని వెన్ని పిల్లు రిస్ట్యూ
ఎంతుంటుంగా అస్సుకుంటి వెలిపోయాడి.

ఆ పొత్తురం ఎంగి ఆలా మహమ్య వాక్కుఎలి అది
ఎలా కాటురాగుణుతున్నది. అని పెంగుదుయ్యిపు
పెంగుదుయ్యి లోలు కాపిలు విరాజమా అలోంబించి శంకోతి
పుస్తకమేళ చపురాజుకి దై ర్ఘం చెప్పి. అంగులర
పై నీ పుస్తకమి చెప్పు కవ అంతో ఇయలేశాడు

అంగులో అయింది మంచి అంతమరు కవ అం
తమాపాలమేళి సిద్ధ విషయాలన్ని కీర్మిగా అంగులో
అస్సుమే ఆ గురోలు వండ కెం లుకుస బంగుల్లాడు.

పుంచి అందురాజు కూడా బ్లూపెరం లుకుసి చేయ
చెప్పుది అం ముత్తి కయింగారం

అ గురోలు పెత మండ నీల తుంచే పుస్తక నీల కం
గుండ అంగులు ఇంచి మండి విడ్రోళుకు సేరు

ఇద్దాయి. వాతని రాగవా కమ్మలివుడటంలో” లిఖిం
అక్కార మంత్ర విద్రిష్టున్నాడనే తను విశిష్టులు
అపారాలు.

మంత్రి, అపారాలు ఆలా చట్టకెరంగాకి వీళ్ళకే
పొలిరం ఆ గుర్తించల్సి. గదిష్టో ఉ మాదు విశిష్టో
ఘాపి ఉగి వీళ్ళించాడి.

ఆ వీళ్ళన కాపేనలో వలగులు దృఢాయుష
క్షూరభ్యం పుట్టివెని చూపల్తో ఆ గుర్తి ప్రవేశించాడు

వాతు ఒర్రుండు పొవ్వరించుటించు మొహర్లో
టైటారమ తిని, నీళ్ళంగా అధుగులు వ్యవస్థ రాశించి
మంత్రి పాపు దగ్గటి పొదు.

ఆ కల్పాల—

శ్రీకోవీ ఒకర్నూకాడు పొవ్వరించుటిని విశిష్టులు టి
పోరి కండ తను తపులోని టైటారమ మాచంపుని దింఢ్లో
(శ్రీకోవీ) ఆ కల్పాల ఒచితి ముహూర్త ఉక్కా చూపున్నాడు

పంచమి—

మంత్రి తన అముషణలకోవపో ఎనాదన చట్టకెరం
చామంది రాచయించాడు “పాపాత్ములారా! వేవు అక్కార
లేషురా. మీ ఉదు ముడుగూ నీ విశిష్టులు మీ తపం స్తు
ఖావీకి ఇలా చంతం వేషులు పుట్టుటు. మిహ్వర్షి ఈ
వటి విమూర్చించువ్వాడు, మీకూ ఆ రాలోకో ఘాస్పి
ఘోరాల చిల్చియాలు మాచుగూ మీ చేకల్లోని క్రూచు
ప్రింద పాశేని లాంగిబొంది. అశ్వుధు గంచించాడు.

మధుషణం—

విశిష్టులు దుండగులు ఒకర్నూకాడు జూపులకోవీ (శ్రీ
ఉఠుమి, ఆ గదిలోంట తప్పించుటినమాదిని వెచ్చి
ఉగి ముంచుల వద్దగి తరోయారు

అప్పుడే పాతురం వింతగా అయ్యు కొంతమంది రాజు
కుమాలో రిని వ్యారంటగు, ప్రంయక్కమైంది.

ఆ రుఱుల తఙు చేకల్లోని బల్లాలు, గంచిల్లాడుకుమ
గుర్తించి, దుండగులలు మారుపరోం ఉగి కుమాలో
వాతు ఉఱు వెచ్చుకెగుట్లు విశిష్టులు వుండి
పోయారు.

“ఆఁ, ఆ పాపాత్ములను ఇంధించంది” అపి చుంతి
ఇళ్ళ యార్డునే కొండరు తఙులు ఆ దుండగులం రసికి
వీళ్ళ వీళ్ళకు పుట్టువారు చేకల్లోని త్రుంచు లాంగులి
వారు విశిష్టులు పొశర్చుట విరిలి కట్టివేశారు.

అశ్వుధు—

పాతురం మంత్రి కుమార్ష ప్రారి “హంతారూ
అక్కార వచ్చి విర్మించుంగా వెాపీర్చుకొండి. ఇక రాజు
మందిశాఖి వీళ్ళ వార్షికాలారి ఏర్పండించే అపడు
కూడా ఎదురోవారి క్షూరా మీ అముషణలకోవా కొంత
మంది రయంలకోమూ ఇయులుచేరంది వేవు అక్కారికించి
మిహ్వర్షి ఉపమాలుగాను. ఉల్లారా వేవు ఆ మందగులు
ఉయులు కీంగి, ఇంకా అండవేయప్పాము అంయం రసి
వుట్టురో కుమాలు, అక్కాట్లాలి రాజుమందరంలోని
పుట్టువారి ఉయుల గ్రహం ఉగ్గటి వస్త్రులు అపి చెప్పి
చెప్పున అక్కాట్లాచి వీళ్ళించాడి.

పొతువం రిష్టామణుగా ఎగిం వట్ట నోక కింజాయ
చేంది.

13
పొతువం రాఘవందిరంలో ప్రవేంది కుపురాజుగా
కుయుగారం రగ్గాలి పెట్టింది.

అంగ్రేష అంతస్తమందు మంత్రి చేపిన పిల్లుక్కును
పోయి చర్చయేడు చేసి, పొతువం తిరిగి కుయుగారం
కుయి శెర్కుటాయిన ప్రారింది.

అప్పుడే కుంతి, కొండరు పీఠాను ఆ రయుగా
గాలాన్ని నీటింది అక్కుకలుండే నుడ్చుల లొపన
ఉండ్రుచ్చుదు.

కొండపేరేచి మంత్రి కుయుగారంలోకి వెళ్లిన దృశ్య
కాయుద్దులు వ్యక్తులే వయికు రాఘవందిరంలోకి ఉపోశాఖ
కుయుగారంలోకి వచ్చారు. వాటు అన్నా అయి చూసు
కుండు సెంగ్యులు కిలివిలు క్రీతువి కోండి ఎండ్రు.

పాప్ము ఉగ్గంకి వెళ్లి తమ రమ పెంచుల్లోని విధిరాశిల్లు
చూసి ఒప్పుపొచ్చిగా అందరూ ఆ ఏపిశాశ్వం పొంపు కైక
పుండె రాయంపుడ గుగుల పొరిదారు.

కారి—

ఆ పాతుగార్థిండ వుండే కంగరయ అటు వెడుపోయి
మయిసిపేరిండి శాఖగూడు కెంపుహం వేఱు.

ఎందరో—

మయిసిపుంది మంత్రి, మంత్రి అమరచక్కున కీరతింగా,
అశ్వులభుంది ఆ కుయుగారంలోకి విచ్చుకు.

అ విషయంలో—

కుపురాజు కిరోంతమంది రాఘవంది కండి అంకి
వేండింది వచ్చాడు.

“డి, ప్రాపురాజా! కశ్యుక్కుడైశ మన ప్రణులేవసి
ప్రోపుం కంపెట్టులూకి పొంగిన మిచు ఉప్పుపాటి గాలి
ఎండి” అనుమతి ఇచ్చే ఉపాపటి పాపి యాంక పొంగా
వి పొర్చుచూరు. దీని వరికం అపుకవింపబావిక పిండుగా
ఉండింది” అంచ ఆ దుండగొంప చుట్టుపుట్టే వారిని వెన
వ్యాపా విరిచి కింగ్కాసు.

మంత్రి కుపురాజులో “ప్రథు! ఇవ్వబీకి ఈ పొతువం
చెప్పివి తెంచు వింపు, మనం ఆ దుండగొంప పొంగా
విపక్కంపుంది కింగ్గుండుషుం ఇక—అప్పుకుయాగా వంగిలి
ఉండా ఈ పాతుగార్థి వెలపుసించి మనం ప్రించే ఇం
గుకి” వెళ్లి అప్పుకుయాగాని విధింది కిముఖరాపి”
అప్పుడు

“మంతుగారు! ఈ పొతువం పిండుగా దెవాంగం
చెంపబిగా అంగ్రేషోంది. అప్పుకు యొక్కంతంలో ఈ ద
గంచి” అప్పుడు మహారాజ.

“మహారాజా! ఈ పుత్రుకా కశ్యుక్కు మీ పోట బట్ట
కై వ గాథికపేరాడ యాక్కులో దిగురలోమంది ఈ కొండ
గుపులో విచ్చుకింది, అప్పుడ కశ్యుక్కుమైన కావలాపెట్టాడు.
మయిసిపుండె వేండో చుప్పి. మయ్యుల్లి వంచింది, పోరణ
ప్రయోగంలో అమెలు కీముకెంగు ఆ దశ్వుమి. యాగం
ప్రయోగానికి పొంగు చేపిన గు మండ కామా తెల్లు

తికుల శోభా! వాళ్ళ పూర్వారంతోనే ఆ తల్లుకు రావచు కెళు అఃశిల్గా అనహిందగలిగాడు!" అంగ పొత్తుల మధ్య వాస్కుల్డె

మంచి వెంఁచె లుంవెంచె లోగడ.

"విశ్వాస, మీద ఆ ఉంపు కూడా ఉరింది. నీకు దాట కొర్లో ఎప్పియుంది. వశ్వంది" అన్నాడు.

"ఇది ఆ డుండగులు అక్కాదిషుంది లాక్కుల్చుడు.

ఆ ల్లోక ముఖ్యాలు, మంత్రి రాజులు కెళు ఉరిం కింద వేణులు వివరాల దేవు, పొత్తురం ఇంగ్లు ఆ గంచి తిఱ్పు, పోచి అక్కాదికి వెంచు అక్కాద ఆము ఎంచి కెము మిసుపులంల్ల మీదు కుంటి వుంటుటి. అ విశ్వాస రాంచు కింద విని విగులికి కింబిలావుటున్నాడీ. లాక్కుల్చు పూటించి లేకుండి ఆ యివించి బలుండంగా కింద కుండికి యాది విశ్వాసం అంపించాలి ఆ దశ వేసరించి కంచుంచాడు."

పెంచులే

మంత్రి మిసులాటికి ఇలా ఇంగ్లు—

"అయితే, అంగ ఆలవ్యం ఎడుకు విభూతి వెంఁచె అలాప్పి ఉండుపేటి వాళ్ళ పీచుమంది అంగులుగాచ్చి విపీచుమంది వుండి" అన్నాడు మంత్రి

అంగుల్లి వుండ్చు ఉండువిన మహారాజు పొత్తురం "అలగ్గి" అన్నాడు.

14

తెలుగుదేవతలీ ప్రాంగణాలు. విరకులు వ్యాపార అప్పు ద్వీపి కొండగులు ద్వారా వాయువులై వ్యాపించడ.

పాపురం చూపించిన దారి వెంఁచు వద్దిన మహారాజ, మంత్రి, పొత్తురంతో కమ కుండలు కుమారుం కీళులను.

పాపురం "మహారాజ! మంత్రిరూ, కుండలు, మీదు నుండి వేపికి రంది" అంగ వెంపు గుప్త రావంది వెంఁచి.

పాపురం పాపురం చెప్పికుండు గుప్తరో ప్రవీంజాయ.

పాపురం వేపికి రాజుమార్క కి చిన్న మీద కుండుల్ని తుపించింది. అమెలు ఇదివేందూ వింగువి గంధించు, వీండికి ఏపికి ప్రగతాగ్య వినుతున్న వెదరిష్టుల్చుడు.

వాళ్ళ మండు పొయివులై చ కొండమండ అపుషులు చెంబుల్ని వుండ్చుడు.

పాపురం పూర్వపరి రామంష్టుర్ ప్రారి "మహా ఇంపి వేమ పీ ఉండుకు లేదిని—వచ్చును! అక వెండిం కథ" అంది.

ఆ మాండలు పేశాచి, గంధించు ఒశరి మొపోలు ఒకరు ఉండుచుంచు.

మహావిషీ రామమార్క ఆ పాపురం మూడవ వాస్కులంకు ఉపరిందలూడికి విపుల్చు, దారిల చేండల్లికి తిప్పు కీళులని.

పాపురం కుండలు ప్రిండికి ప్రారి, అప్పురి అక్కాది శ్విత మహారాజ, మంత్రి అక్కుర్యాచుండంగా ఉండు చెంగి పూర్వు వెందిది.

రామమారి కుండలి, మంత్రిమి, వాళ్ళ వెంపి వచ్చుల్ని, కథ ఉండుకు లేదిని చూశావే వ్యాపాది అపం

రండో అట్టదిపుంచి లేది ప్రక్కలు వెళ్లినియుండి
ఎగాకు లేదిని ఉని గంగవెత్తుర్తుతున్న పోలి
పటి, గంభీరులి, కసు వెచ్చిరొమ్మెల్లు ఎగాడుచేసి పు
యో వచ్చే మందూరాశుద్దెన ఉ రాష్ట్రముగా పో
చీయాడు.

మహారాజు మండి, తెగ్గిపొట్టు రిప్పుసుఖు ఉ
దృక్కాప్పిన్న దూరాడు

గంపుండు ఆ రాజవీత్తున్ని కోపంకో దూషు, "ఏ
దేహి! మాయాదు. మండు లేదిని ముఖుప్పుండి" అని
చింగా అపిశాధు.

ఆ రాజుపుండు వెంటనే తన ఒప్పుంచి ఘరాను ఇం
వాల్యూన్ని దూషి, గెంచుకి ముత్తా ముండు ఉయిలుకొ
యుచ్చిన్ను, పూయిలు, మంకులు వేర్పించి పుఱ్ఱుచ
దేహి! నేను స్వర్ణవరంగు పాపవీతుడిని. ఆ పెద
ఇయింకపొందు, బెంచియిన పుత్రియైన ఇయింకపొందు
ఇన విషు కీం రిహించే వ్రథాక్షంలో అక్కుడి రాశుం
అపింది. వేష వర్షిన వీచావోషంవల వీంటి పాపాక్కుల
ఉభావ్యునికి. తఁ మహారాజుకూ పూచిచెయ్యుండి కప్పాడ
గిగి అవకాశం నాను ఓపింది. ఆ విచారయునవే విశ్వ
ప్రభావంలో వేషు రకకాల రూపాలు దరింది, రాష్ట్రపో
అక్కుయతను పంపాచించుండు, నీ మోపాన్ని తెలుగు
గించాడు.

రాష్ట్రపీఠి మండ్య కథికరంకో మాయం కెక్కి
అంతాగుంచి పాపరం నూవులో

శిల్పా ఇమ్మాన్, నీ కందిని పెశ్చుకుణ్ణు నీ క్రూర్యాల
శ్రుటిలే తెలుగుకున్నాము మహ్యా, నీ శాస్త్ర వెంపిన
అపచులంబించి మహారాజాలు, మహామంతిచూరు
క్రుంపుకుప్పులు దేశాను. ఇన్నుకు నీని వెళ్లాడిని
ప్రచ్ఛాను. ఇక నా జాకిపుంచి విషు ఈ ప్రపంచంలో అపరూ
శాపాలరేఖు అని ఎంటాడు వై క్రీతి గంపియి శాస్త్రా
అక్కుకు తచ్చాడు.

అక్కుకు వింద్రోక్కుండూవే గంపియి ఇప్పుంచి
క్రీతి దూషి ఇయింకపొందిన్న ఎడుర్కొచ్చాడు.

ఇయింకపొందు తెచ్చి వింత వ్యక్తంగాన్ని అపం
చూకో అంకించిన మండి మహాశ్శాహుంకో మహారాజు
దూషు "ప్రభూ! ఈ దృక్కుర్చులు రిండడయో" మం
యాడ ఇయింకపొం యువరాజారికి శీర్షకుండా" అని
అంచుంచి క్రీతి దూషి క్రీతి రషులపైడ విచిచుప్పాడు.

మహారాజు ఉడా క్రీతి దూషి, అప్పురే వెషుకుంచి
ఇయింకపొందిన్న ఔంగపోకు కొండచూనిచి ఇయింకపొంలు
ప్రాచినం క్రీతి తన క్రీతి అడ్డువైప్పి ఉత్సర్వులుని
ఎడుర్కొచ్చాడు.

మండి కిమునివచ్చిన వీరములు పేశాడిని కెతులు
పూర్కుచ్చాడు.

ఆ గూడలో ఇచ్చుకొండు కీకరమైన పోరాటం అపింది.
ఒంకూలంపుంచి తథకో ముక్కులుచూడు, తన పొప్పు
సుచ్చి ఉయిష్టు, భవలో ఒక కాగంగా కలిపిపోయి
ఉండుచేరి—వీళ మందూరు అయ్యెన ఉ రాష్ట్రములై

మంతుక పుష్టిలో శ్రుదయంలో మంగళ వున్నికా
(పొగాయ). ఆ అవ్యాయ కెచ్చుర్చుకుండా ఆ రాజవండుకి
కైనే మాత్రందిరీయంది.

సామంతపోయిన కన ఎద్దలున్నైనే వఱ్ణం తేంకెల్లు
యొక్క గుంపులిస్తు లిపులుంచి థిక్కున్న బోరాలున్న
సేపు, కంటివేయి ఆ ద్వ్యాగుల్లున్న నోషమార్పులు.

అప్పటిక పుష్టిలో చేందో పేశారీ. మంతి, ప్ర
రికుల వేత్తలో పేశారీ అండులు కూడా పాకర్త
చీయాలు.

అప్పటి పుష్టిలుకుండా వో తండ్రిల్లి గొపిండ
మంది. పుష్టిలుకు ప్రతిక్కు పోయి రమ్మల్లి ఖండ
చంపులు కూడాయి.

అభిప్రాయం—

మంతి అయంపోయి దగ్గరిల్లి, “సాయా! కి
మూలంల్లి మాప్పువడ్డో” కియమిశ్శాం కారి. పేపెండ్రి
ప్రాణి కావ విషు కీం కలిగితటిస్తిమిఠి” అర్థం కావు
రీక, ఏ రాచర్ల స్తో అండరి కీపాటుక కూడా కలిగింది
అన్నాడు.

“మంతుకారు! అయంకి నేను కావుము కి లింగా
ంటే, అయంకి ప్రతిభూతమైన కీం రామాంత్రి (వేషమ
మార్గాంగాలీ ఈ మందీనిటి యో వింం అంగిరించియీ
మందీనే అయంకి కావిమారచిం కా వల్ల కొండి
శాశ్వత మాని కానం ఇంగ్యాడు. నేను ఆప్యాయి ఎన్నో
మందీపో, ఈ నముదు ప్రధ్య దీపం చేయి శ్యామ.

గుండిపుండన్ని రూపంలో బాక్సోర్లాచ వెనుముదా—
(శింద లై అంబోలో అన్నం ఇంటికి కోకాలో) అన్న లు
శామత్తుల్లి తూమ. మాన్సోర్లడి పంకల్పక్కి మండ్లు
పూవుకుల్లగా, జీము క్రీమి ప్రారి, ఇంగాదుసేరి రూపం
శిందే లపు దగ్గరి చేయకున్నాడు ఆ కర్మాత పాగించుకో
మించ తోం తో అని గయి. కపొయిక అంకిచుండు ఎరి
అంగిల పేశిపొన్నిలిస్తి—అంటే కన మిత్రుడైన
శంగ్రహియాదితో కలిపి వేటు వచ్చిపుట్టిమంచి ఆంగ్రీ
శా పూర్తి ఆ అన్ని వించాలు చెప్పాడు.

ఆంగ్రీ విన్నుకర్మాత పుష్టిని పీసుకెరుల ముండు
కొప్పుల్లగా, బెరగా అయంకిపొందిన్న డాఫ్టా, తం దిండ
ఉండి పుష్టిలో అయంకిపొంది దగ్గరి బుక్కాలు తీసుకు
పర్చి “సాయా! విన్ను తగినంకదే మా దగ్గరికి నంపిం
చాడు. మంత్రు కాపాడున్న వా వుటో ఇం నీ పొదు
సేపు కన కీపాట్టి అండిపు చేపుం” అన్నాడు.

“మంతుకారు! వా పుత్రుంక మండా చెప్పాడుణా! వేష
చా శరీరంకులం, ఆ ప్రతి ఎత్తారి కెరియిండా అయిల
చేసుకున్న లభ్యం ఎలక గొప్పుడో” కియమిశ్శాంగుడుకొ
ంటుకున్నాయాంతో మిమ్మిల్లి తన్నండ్రా ఉపమండ్రాలు.
ముండు కాంపిమాత వాడు పక్కాయి వేసి విన్నును అండ
గ్రహించి మాన్సోర్లడి పంకల్పక్కి దగ్గి కామరుపై
ఇంపి తూమ అంగ్రీపొందింది. ఇక జీము యిందుకారం
గుండిపుండం రూపం భరించి ముండు ప్రయాపిప్పాను.
పెంపు” అని పుష్టిలుకు, మంత్రి కమహండి, కన

పేసు రక్తి విషయంతో దేరుడు కోదించుకుని నిఱ్మించున్న చెలులును చెయ్యే పూర్వి లెప్పు, పుషుపి కాచుపూరింగ్ (ప్రైమర్) చీడించి, అయితుకు రంగుమామణి నశపుర్గో ముఖం దెబ్బు శైరించుచుని గంజశేషుండం భాషాభ్రం చరించాడు.

మాటల్ శాఖలు—

అక్కమిచురంగ విభ్రాంతుత్త డాఫుంశగా గంజశేషుండ హుపుడెన అయితపొండు అక్కమిచుంచి లైటి కెపి, రచేంగో ముండున వయినిచుంచాడు.

శ్రీంగావర దీపమూర్తాగం అంబికుంచి, అండు ను రంగమేళీ సీలిషణ్ణం ముడూ వ్రయాచించపోయాడు.

15

ప్రయమించపాటాడు గంజశేషుండ రూపంలో తడిం వచు దెబ్బి దాటాడు. అ కల్యాచ కావు విభ్రాంతి తీముసునిండక వమ్మద్రావిన్ కూడా దాటాడు.

క్రమమంగ ఏడు వమ్మద్రావాదాలీ ఎంబు దీపమేళీ రంగేంచి, అ దీపమంతు కలియలిగి, చింతం అగ్గి రచ్చ దగ్గి చేతుపూస్తు.

అ నశపు గుట్టల రియాలి. సీపి పార్చుకు ఉపుడు స్థిరించుటాడు.

అంతపరా ఎర్కా ప్రచాంకంగాపున్న అ నశపులోని రంగుపూరిగా పొగలు, పెగలు చిమ్ములు అగ్గి విచి గుణ కుట్టు చిమ్ముంది.

గంజశేషుండ భూమిడై అయితుది చేరిం అగ్గక

మంచిచుట్టుయింది.

మాటల్ శాఖలు—

రిప్పుడ ఎగి గుట్టల రంగె దూరంలో నిఱ్మించింది. అ ప్రముఖ గుట్టల ఎకరా శేషుండై, అగ్గి పీట రియం అమ్మండపి, వైర్యావర పుస్పానీల అది పట రచు అని. అలాంచి రచుండా ఇంకా కొన్ని పుంటాయి పూశాండా అయితుందు.

అ నశపులో ప్రమేంచి వైర్యావర పుస్పానీ ఎలా పొరించాలా అన్న అరోకపరో పదిపోయాకు అయిత పాటాడు.

అపు అగ్గిపీటి అవమాండి, అని వై పుంటాయి. పేటా తెంపుకాండా తేయగలు అయితే -

అ నశపులోని వైర్యావర పుస్పానీ లేక్కి ఎకరు.

అప్పుడికి గండ క్రమములు లింగ కావకం చిగ్గింది. అయితపాటు వంటిపుండై ఉన్న మెల్లోని పుశానీ కుమ్ముతో సృగ్గాత్త, "చేస్తి, విభ్రా!" అది పిలుపాడు.

మాటల్ శాఖలు -

చిప్పుకాంటండై అ నశప లింగాల్ని ల్యాప్సు జూషంగా ప్రచాంకంచేపు, చిల్ఫావిచేం లుక్కుల పాడక్కుచెందినది. అపే అయితపాటుది తమపుర్గుమ్ము "అప్పుయ్యా! ఎమియి అప్పి?" అంది చెకుపుప్పుతే.

"స్టోరీ పుట్టు ఆశాడు అ చూసి పుప్పుతుండోకి"

ఇస్తును చిక్కుల్లో వచ్చియొచిపి. ప్రమాణాలి తల్లు
అన గ్రామ ప్రమాణం లేక్కువలసివచ్చింది.

ఏమింటి -

ఈ అగ్నిపరమ్పులోని ఉష్ణశబ్దాన్ని చేపాడా ప్రశ్న
ప్రమే లీధ్యా విషాదంతో త్రంపించిపోతాడు. అక్కా స్తుతి
కోర కుపుతారోజులోనిపోగా, దూరం త్రంపించి నిచ్చుకు
మిస్తే ఆ జాగ్రం పూర్వికు కాశిమాత జాగ ప్రమాణం
యాధ్యంది. అస్తును చేపా అగ్నిపీఠిలో త్రంపించచేసిన వహ
యంతో మంత్రు వరమ్మలో ప్రమేంది వంపు ఘర్యపతిర్పు
నైచ్యాపర పుష్పాల్ని కంగపొందుకురి. గుణం చేప
కోరం. చేపా అగ్నిపరమ్పు విచిత్రమైస్తోలోగా పుష్పు గ్ర్యా
సుదమంది ఇక్కాటి రాశాలి అస్తుడు.

“అంగి అస్తుయ్య! మీరు మీ ప్రయత్నం కొకసాగిం
దండి” అంగి దిక్క.

అయింకపాటు తన వంట్యాక్రిం అగ్ని పరమ్పరాలో
సింగా ప్రవేశపెటుతా, కాశిమాతకు వ్యుంయజించుకుండి.

కొంతేఖం పైత ప్రక్కల వార్పి. తెల మీదికి ఉపి
శించాడి.

అయింకపాటు అగ్నిపీఠిలో అవసాంపుటి అస్తు
కు పోశాన్ని చూపించిపోయాడి.

గుండచేందం ఘరకుండానే అయింకపాటుది అస్తు
కు ఒక్కాటింది లెచిపోయాడి, అది అగ్నిపీఠిలో ప్రస్తుతించాడు అతమ!

పెంపిచే -

అయింకపాటు వెన్నపరమ గ్ర్యా రంగపాల వెళ్లి విష్ణువీ
ఎత్త పీఠ వ్యాంగం పుండుం గ్రహించి అక్కాటింది
పీఠ ముండూ వాము, ఘర్యులోనిచ్చి, నైచ్యాపర పుష్పాల్ని
కొంచెని తిగి వరమ్మ గ్ర్యా మీది తచ్చింది.

అయింకపాటు ఇం అగ్నిపీఠిలోని తన అస్తుకు క్రిం
పుండుంచుంచుకుంచుతారం. అండువల ఆ పీఠ జాగ గ్ర్యా
ముండ పుండులుయే, విసీకమైన పీఠి పుండులని తప్పించి
విష్ణువీంతు గ్రహించి, ఘర్యులోకండ్ ఆ గ్ర్యామంది
పీఠి కెంచి గుండాలుండం రంగపాల చెండి.

అస్తుడి అయింకపాటు అగ్నిపీఠిల విభిన్నాలి. గుణ
శింగాకులో ప్రవేందిసుండుల్లో గుండచేందం పీఠి
కు కుల్లుసుండా లేదింది.

“అస్తుయ్య! ఇంగో నైచ్యాపర పుష్పాల్ని తెచ్చాము”
అంగి దిక్క.

“చాలా వంకేందం చేసో! ఆ పుష్పులు ఉపి, ఆ కీ
చాలా కుపు వ్యక్తుల్నా” అస్తుడు అయింకపాటుది.
దిక్క అంగి కేసింది.

ఆ ఓట్టుక -

అయింకపాటు నైచ్యాపర పుష్పాల్ని తన మంక్కుక
పెంచుం దెక్కుం లంగించుచే నైచ్చి లేశాడ.

కొంతేఖం లేదిపక్కాక్క. విష్ణుమాంకు మండున
ప్రయాశించాడు అతమ!

శ్రీ. అ దీవర్ వెలపిన ఉ కాఁ అంచుంలో—తీరు
మంగళ రకుపుసు, ఉ బీర రూపుదైన మాంకుడు
కుక్కిలింపబము, కాఁ కాఁపు చేయలూ ఎందించకినుండ
ఒమూ చూస్తూ అ రాకుమారి రఘుభాగులు కాఁగుది.

“ఏడు ఇక్కడికి కాఁ ఎలా కొనిశాంచిందో, ఎంత
ఖర్చులించి అమెత అన్ఱకారేడు,

తరు మందిరంలో”

మాంచులులో తల్యం నీద పచుకుచుండగా, ఈ
మాయావి తన మంత విద్యుతో ఇక్కడికి తింపువు
శైలి....

అప్పుడు ఇక్కడ తనకు ఎండున కట్టినపోయాడు?
ఎంటులో ఏమిలో?

ఆ కాఁమాతలు లియవ్యాహారికే అణయించాడి!

కుప్పులేక త్తదువుతీ రిగిగు కాదుర్మాత్తులు ఏనో
వచ్చేశాన్ని ఎంచి, తనకు ఇక్కడ లిచ్చిండున
ఉప్పునటుంలో వంపేహం లేదు.

అదిగు—

ఎది ప్రక్కనే లింగదం కూడా పుండి.

ఇక జుయెలీలో తనకు ఈ రోంకో లెగుతెంపు
అయిప్పు!

ఆ విధంగా అలోరిస్తూ, ఆ యించి తన లింగంక్రూ
లను, అప్పంపు తఱపంచు కిందు లింగపాశించి.

మాంకుడు మంత్రవచనం పూర్తిచేయడు.

ప్రక్కనుపుక్క లింగాన్ని అండకుని కాఁపుగ్రహం
శేణుస్తూ, “అణా! వర్షు లాగ్య విశాఖాలు, వింత

నుటిం, విశాఖం కావుకుంచే క్షయపట్ల, మేషచాంకో
శాఖ వీచిపునంలోలో అగ్నిచి మంది అయిన ఈ
శాఖపాశించి లీక వై వైద్యం పచుకుచ్చాడు. కమ్ము కు
ంది, ఈ యాస్కిశారం వెరుచేయుకర్తల్లి!” అణి ప్రార్థించి
ప్రార్థనల్లి సేయచేయడు

అంతచుండు గగపెట్టిరో ప్రమాణిస్తూ ఆ దీన్నం
సుకూ శ్విన గండిచేంటం ప్రింది ద్వృక్షార్విన్ యాని,
ప్రపంచ ఆయంలో ప్రవేణించుంది!

మాంకుడు క తన తీరాపుత్రికు అందించుటాని
ప్రాపోలాగే—గంచి మండం తిముత్సుననున్న పై ర్యా
పచుకుచ్చార్విన్ ప్రింద వుంచి తకుపుశాలమ శుంచిపుణిసి,
ముక్కున్న పొరింది మణ్ణోగుగా ముండుమ దూరించి.

మాంకుడు ద్వాపాఖాంంలో పశుంచి, అంది
క త పట్టా రాశుంచి కంఠం స్క్రూ పచుకుచుండగా కాఁకో
ఎంగా క తించి వాశరగాల్చింది.

క త దూరంగా వదగానే, ముక్కులో మాంకుడు కి
ముఖు గట్టా పొరింది.

ఆ తోడు కం స్క్రూ పచుకుచుండి వాశుమ కలిగి
గా, మాంకుడు గంగవెడులెత్తి తూరపటోలు,
అంకో లింగ్రామ్ముకు తలాభింపు చూడాడు.

ప్రాణం పీపుటక్క ముత్కుపుషుక్క తీరా ఆ తింకర
యావంకో తనపురి మించి దాకులోన్న కి గండిచేంటం
కాగు వెయిపోయిల్ల కపించగానే, మాంకుడు గండిచే
అపిచోయాడు.

అతడు ఇంకాం తూప్పికిరియ, ఆంకరోచ్చ తప్ప
అందు దినపురుషుడు, ఆ గండలేంబుల్లు ఎంకర్సు
బుల్లు న్యసుదేర్జీనే, గండలేంబు ఎంకులాన్చు,
మట్టి క్రొఫ్ట్ లంగా అతడి వ్యాపారిన అన్నింది.

మంగా వీరి కండరాల్ రాజు వెంకిరియి దెవు
అశాపీటోల్ క్రింపుతుండ్రు, మాంత్రికులు ఉధయం
(వెంక్రిప్పినియ్ ట్ రాణు కేవే ఎంపులూ వెంక్రిప్పు
క్రిప్పియాడు.

ఒంపిణులై లి గండల్ హోల్ వెంకిరి రాణుత్రై
అశాపీక్ అశ్రువ్యాల్ నూ, అవంగంతోనూ ఆ గండ
శెసిందునే మాపుగాంచి.

అశ్రు-శ

అవదై కంలా అవిర్పించి, అం క్రీడ వాక్రమంలో
మాంత్రిక్, రథమి ఆ పాపాత్ముర్ము పాపిస్త్రోమ్ గండ
శెసిందుక్కిందైయ్యామి ఉధయం కెంగించును కాటిపాచు
చ్యాపించునునూ, ఆ యిక్క అలగే డ్యాపుపిపీయాడి.

మాంత్రికు క్రింపుంచి లేపి, క్రీరంక్ గండలేంబు
అన్ని చూపు, మంత్రమశ్వం దెయ్యుట్టుప్పి (వయక్కించుకు,

ఆ మాంత్రిక్ బంత్రం తథ క్రీడ వాక్రి, తథ అం
ఖ్యాపి విద్యుత్ ప్రమాదం వాయిదా వారిక్కాపుశ్శాశు అంబు
ఒి గండలేంబు మంత్రుత్థాశము పారించి, క్రొప్ప
మంత్రమశ్వును.

అశ్రీ....

మంత్రమశ్వు వెంకిరి మాంత్రికుడి వోర్చు జాక్

గండలేంబు మంత్రుదాయి పీంచు పీంచు కాపుం,
మాంత్రికు గద్దీ అంపు విండులుపేయం మాంత్రికు
పీంచు

గండలేంబు ల కుష్మాంతికుపి లీవాల్ము అంకిర్కె
పీంచు పి కొండందాన్ని విప్పాయిమంచి పుష్పించుచ,
మట్టి, ముండుతున్నారి. కపోరి మాంత్రికు గాంతులో
పెస్టోపు పొదించి.

టెంపులూ, వాదికము లెగిం ఆ వీటిచు మంత్రు
పీంచు గాంతుక వ్యాపు ప్రయ్యులు ప్రయ్యులుకూగా, మాంత్రికు
అంబు పెంచుంచుచు చివరపూరిగా అరది పీంచు గిల
ఆ గ్రంథంలూ ప్రాణాల విచిలాడు.

అ వింగా

గండలేంబు అత పీంచర్కుమాన్ని ప్రయ్యించి,
కొండంకుడివ మాంత్రిక్కు మాకుమార్పి అంపులి
పీంచు వీండి.

కపోరి క్రొప్పుక్కో మాపోన్న అంపులువార్పుప్పుక్కో
పూపు, గండలేంబు మంత్రుక్కో అమెను కారశంచ
క్రీ ల వింగు క్క కెంగించి.

శాకు జారి లేపి, గండలేంబు వాటి శమర్పుప్పు,
“పీంచిమా” పూర్వు పీంచిమాతేంది లాక్కాపుశ్శాశుంది
పీంచిపుల్లిక్కి (వయక్కించి) “పీంచిపుల్లి ఈ దుష్ట
మాంత్రికుపి పీంచిపుల్లి విష్ణు రక్షించుపుకే వశ్వాపు
మిన్న కంకాలం దెవంలా ప్రాపముంచామ్” అంది.

“పీంచిపుల్లి మాపు ప్రాంపులూ, క్రీ కంకా
శేష విష్ణు ఈ పాపాత్ముర్ముదిశాపిక్కిగిల్లి అత

శాస్త్రి, ఏ కో ప్రమాణందిన ఈ రాజుకును ఇంచెంటు
పూరించుకో.

అన్న—

ఈ నమ్మిత్త ఉద్యమాల్సి దీవిషంది విష్ణు అభిమంగళ
పెర్పుత్తాము ఆ కూడా నీ లిపిలే విష్ణు నీ తీర్మానాల ద్వారా చేర్పిత్తాడు” అది గంచించించుకొని
శాస్త్రి.

ఆ వహిలా అంత వ్యక్తమైన పూజమాటలో పూజ్యాలి
శంకరుడు లక్ష్మీహు, ఆక్రూర్యాలోహు, అంధా
మణిలోహు పూజమాగింది.

“రాజుపూర్ణి! ఇక్కడ రామానవ చేయించం కచితం
అను. మంగళ లిపిలే సీర కూర్చు. విష్ణు పురాణంగా
శిఖమిచ్చాము” అని గంచించించించుటాడు.

రామవృత్తి ఆ వహిలానే నీలో తూహు, అంతలో
ఎదో మంగళంగా వుందని గ్రహించి, బాయిపూటులండా
అంది పీపు పీర కూర్చుని, పుష పీర చేతులనీపి వట్ట
ఉంది.

గంచించిన రాముకు కుమ్మరించి. వై రాము
పుం తిష్ణ లోకాల వేగి, ఆ పుస్తాల్ని వోం కెడ
కని కాక్కుంది వై ఎగింది!

17

(విష్ణుమిత్రులు, రావిశ్శాము అయిన అయితపొఱళ
పెతులు రండ్రమోహులు ఎప్పుక్కు ప్రశ్నాల్ని
ఎంచు.

అశిథి లాచిలుకున్న శాశవం ఏది రాజకోణము,
యిక ఈ బ్రాహ్మణ తన పుతులు కలిపిత్తాడు లింగ కల్పన
అందోన తెంపులు, అంతలో దై ర్యాధి పుంజాంయా
ఎప్పులుకున్న పూకలోత్యాశున్న ర్యాధిత్తుకుంటాయి.
ఇప్పుడై నీ ప్రియమితులు కెమ్ముగించుకున్న వ్యాధిలకో
క్రియాంగం కొప్పాగించాడు.

ప్రకోప—

శాశవంలోని ఒ వ్యతంబగర లవములు గమిగూళ
శుండులు చూపి, చండమాహితులు తన కుద్రాన్ని వేరి
చించుచుటుండు. ఆ వ్యతం రగ్గిలి వెళ్లాడు.

“ఎంచు! ఇక్కడ ఇంతమంది గమిగూళి పూండులుకు
శాశవం మిమి?!” అని అదిగాడు రండ్రమోహులు ఒ
ప్రమాణాల్ని చూపాడు.

“ఒ విష్ణు ప్రక్కల గ్రామాలల్నిలీకా పేచిపోవిన ఒ
శ్రేష్ఠిముడు పుశ్చాయ. అయిన ఎంత వెరుకి కాత వుగి
కింతుంది. పూర్వమ్మార్థి ఆ మహామీయులు సీలోకమోరి
పూర్వాల ఇన్నాల ఇక్కడ ఇంతగంపు పెరిగుటానీ శాశవం
పుండ్రులుకు దారహాకుమో!” అశ్వాధారి ఆ ప్రమాణాలు
పుండ్రులుకు దారహాకుమో!

“ఇంచు ఎంచు! తమిక విష్ణు అశ్వాధాకుమో
పుండ్రులు?” అని అదిగాడు రాజుములు.

అశ్వాధారి తల పూగిచి రండ్రమోహులు వ్యతం
MD6

మైపోల గుర్తం ఉగ్గావే గ్రామములు అకట్టి వెంచెళ్ళు
కలినటం కోసం వెళ్ళాడు.

కట్టిన తప్పి మంచులు గ్రామములు వంద్రమొహమందిరీ
శాఖ లోక్కిష్టుడిరి ఉగ్గా వెళ్ళాడు.

బ్రాహ్మణే కణిక అ బ్రోధిష్టుడు చెప్పిన వరిజాలన
శంక్రమిత దండులు ఓ గ్రామములు నెక్కుట తప్పులోకి
ఖంతి, కల్పి ర్యా కోర్ కోమ్ముడు. గ్రామములు అకట్టి
పాఠించు, “రంగమ్మా! మనం ఇక్కడ పోగ్మే. ఎన్న
ఇంకా చెప్పించులోనుగ్గు ఉన్నిగీ— ఈ జాగ్యాలు జా
మారంపండి వచ్చాడు” అచ్చాడు.

బ్రోధిష్టుడు అ గ్రామములే డొఱలంకి వింపువే,
అకట్టి వ్రక్కమిత్తన్న వంద్రమొహమందిరీ ఉచాలు. అకడు
పమిక్కించాడు.

బ్రోధిష్టుడు కటిపియ్యు నైక్కంత అక్కు దీప్పువే
“ఈ జాగ్యాలు ఇలా కూర్చు” అచ్చాడు.

వంద్రమొహమందు అ బ్రోధిష్టుడి ఎడులు చూచుటం
పేసుకుని వూచ్చుక్కాడు.

బ్రోధిష్టుడు కొన్ని జాగ్యాలు కలుపుటని, కింది
శ్యామించి, ఆ తర్వాత కలుపు తపాలి వంద్రమొహమం
ముల్లాన్ని ప్రాంత దృష్టుంకే కొంతపేట పీటించాడు.

కొన్ని జాగ్యాల కాఁంగా జాని, ఉపరి కావే ఏపి
గింజించిని, అచ్చంకం ఇలా చెప్పాడు.

“జాయా! మత్తు పీ ఇత్తుకులో విషాగం గింజాను.
అకట్టిని కలుపు కొన్ని కాఁంగా మించి చెప్పాడు.

ప్రశ్నాపుణ్య, మహాపిఠుడు అయిన అ జామపుత్రుడు
అప్పుకి తక ఇంక్కున్న పాదించి కోగమం వెంత్తున్నాడు.
భాష్యాకాం నుండ్రులో ప్రయాపిత్తున్న అ విషువు
ఇంగా వెంత్తున్నాడు.”

బ్రోధిష్టుడి మాటలు వంద్రమొహమందిరీ అ తీవ్రాన్ని
పెగించాడు.

అకటి మంచిలో అచ్చం పెట్టాలిది.

“ప్రాణి! మా జయితులు భాష్యాకాం నుండ్రు
ప్రయాపిత్తున్నాం? ఒంటే ఏమి? దయాపే వికాశ
చెప్పాడి” అచ్చాడు రంద్రమొహమందు.

“అకటి కాకిమాక అప్పుగుండ్రు కొన్ని ద్వారా క్షు
ంచు కొండకు పుష్టి క్తరపుకా ప్రయాపించి రేపు
ప్రాతికాలావి ఇంకి పముదుం ఉగ్గా చెప్పాడించాడు.
ఆ పముదుం ఇత్తుకా ఎర్కు తంత్రము నీడు గెర్రు మారి
ప్రాణాల ప్రక్కక పంచుం పెట్టున అప్పుగుండ్రు వీపు,
పముక్కు క్షునేషన్న శ్వస మరి చెప్పు ఉగ్గా చెప్పాడి
రీతి ఉచ్చం కలుగితుంది. ఇక ఇంకటించి చెప్పాలించి
తీదు జాయా!” అచి జప్పాడు బ్రోధిష్టుడు.

అ తర్వాత—

వంద్రమొహమందు బ్రోధిష్టుడి వమపుండి కమమ
బ్రోధిష్టుడి ఉగ్గా ఉన్నికి గ్రామములీ నుండి క్షు చెప్పి
అక్కాండి నుర్రం ఉగ్గా కమిరాడు.

మించు మించుర్రము నంతే నుంకే చీంగించు ఉండా

అతను ఆక్ష్యవ్యాప్తి అదిరోహించి, అగ్నిచిత్తంలో త్వేత
మృతు శశివ దిక్కా వహనమియండు.

పంచమాకూతులు ఆ యానుకదిట్టం కొ గుర్తాన్న
శశివ్యు, తిరం వెంట అబాగీ మరికంఠమాచు ప్రయు
శింపాడు.

అల్లంక దఖ్యాతి టె లిప్పుంతమైన మృత్యు కల్పిం
చింది అంది.

శోభియ్యకు రథు చెప్పిత పూర్తి చెట్టు అమీన్చు ఉప్పి
శ్యాంకో చంద్రమామానుకు గుర్తాన్న ఆ చెట్టు దగ్గరి
శశిమింపాడు.

మిప్పుంతమైన ఆ మార్పిచ్చు ప్రింటి గుర్తాన్న నరి
పించి, అప్పుడే ఆ తథి త్వేత మొదటం అఱివేపుంచి
కమ గుర్తాన్న ఉప్పు అప్పించుకో వచ్చియ్యు దగ్గరగా
క్రింది ఉపాడు.

కొత్త గుర్తం చంద్రమామానుడి గుర్తాన్న పూర్వా
శస్త్రమీథు, పెల్లా శశివ్యు ఉప్పుయొకమి శ్యాంక
పొగించి.

చంద్రమామానుడి గుర్తం కూడా ఆ గుర్తంకో ముహుర్త
అందించుకో ప్రయుషించుకో ప్రయుషించుకో ముహుర్త
ముహుర్తం ఉపాడిగింది.

ఆ గుర్తం ప్రయుషించుకో ప్రయుషించుకో ముహుర్త
అప్పించుకో కొత్త గుర్తాన్న ప్రయుషించుకో ముహుర్త

ఆర్ ఆమంకపాండి గుర్తం!

ఎంద్రమామాను అయింతుంగుర్తాన్న రైత్ మూర్తి
పుషుపు, అందించుకో గుర్తాన్న ప్రయుషిం
చుకోయించా మాపుకే చూపాడు.

ఆ పమయంరో — ప్రవంగమైన ఎందిరీమి కిలస
మి కిలిం ఎందుకొచ్చుయి ఏమాకొకటి రామోపుంచుంచు
ఏక్రికిం అగ్ని గాలి కను కేంకూగా కొండిద మార్పి
దెబ్బనండ ఆక్రమించి దిపాంగపాంగంది.

ఆ ఎరికం ప్రయుషాశి అంతపం అయిందటా
చంద్రమామాను దామ్మాపున్న అయింతుంది గుర్తుం చంద్ర
పాయరి చేఱి నోట వ్యాపియి మద్దిచేఱు కొత్త దగ్గరి కీ
శ్యాంకో, ఆ క్రాక కొర్కెలోపలి పెట పాది, కొత్త
పున్న అమలం ప్రొక్కుమి కొరించింది.

అప్పుకు కెంచించించి చంద్రమామానుడికి అయింతుంది
ఇందిరించా అయ్యాముణు బావించింది అప్పుటి
అగ్నికీంచి కొత్తకు కెంచించుంకో చంద్రమామాను
అయింతుంది ఇందిరించి కుమరి క్రూచు వుండాడు. ఆక్ష్య
మూడా ఆకర్షించుండే ఇందిరింది.

చంద్రమామానుడు అయింతుంది కొరించు ఆ చెటు | కొత్త
పచ్చి గ్రెంచు కుంది ఆ పచ్చించి గుంపి అలోపించ
పోయాడు.

ఉద్దిక్కల ద్వారా ఆకర్షించుండు కొత్తముంచు చెప్పి
చూపాడు పోయాడు. కాంచికా అప్పగుం కొంచెం అయి
చును దివ్యమి కుండ పోయాడు. ఏదో ప్రయోగాన్ని చుప్పి

పుంచూరి అయింటదే తన శీర్శాన్ని కురిఱె కొరకో
క్రిడవరలిషించాడు. మరి, ఇన్నుకు అయింటదు ఏ కూడాంలో
పంచి రూహ్యకూరాల చర్చ ప్రమాణిస్తున్నట్లు?....

పంచిమోహనదు ఎలా అర్థమొగూర్చావే అభి కం
మీర ట ప్రాణిషివసంబంధి తల వైప్పేత్త రూపాల.

పంచికాంచులైన రెక్కించు వివున్ని తనపే అసం
చూంగా చూస్తూ త్రించి లింగశ్శేన్న ట గుంచేసంచం అతి
చ్ఛారో వరించి ఆ గుంచేసంచం స్తుత ట యావకి
కూప్పులిపుంచకుం దూఢాలు తండ్రమౌర్యాఖులు

గుంచేసంచం త్రించి దిగింది. ఆ వ్యాపా మూర్ఖు
మార్పురిపుంచ్చ యాంగి కూడా త్రించి దిగింది.

అప్పంతకుం గుంచేసంచం తండ్రమౌర్యాఖులైన్న చూస్తూ
మంచువ్వుల్కాలకో "రంగా! కుష్య కచయాచి ఇక్కణ
యి తెగుళి నీ బుతుది శీర్శాన్ని కాపాడుకుస్తున్నావి. తు
యుచితి కండపుంద్యిన కూరాల ట వర్ణకించుతూరాజుగారి
పుంక అయించిశేలి ప్రశరూపైస్త కామ పేచుక పొండ
చిక్కె. అయించి రావ వము ట విగించరేటు అందుల పై
కెరింగిస్తుంటో" కొరకాలం పుండి, రకరకాల దూఢాలకో
ఇక్కణ టోన్ని పూహుకాలచేపి, ఈ పుండిని పేచుక
పొండమ అయించి రావచుండి విగించే నీర్మాపక
ఉప్పున్ని పూహించి విషాంగులు విషాంగులు విషాంగులు
పుండి పూహుకాల దూఢాలు విషాంగులు విషాంగులు

శూస్తూండగా, కండ్రీమాహులు విషాంగులు విషాంగులు
అయించించించి :దిరూపాన్ని కొగించుపని, తమయ్యులు
తన ఏరంలో లైచికిష్టుచుండు.

రండ్రమౌర్యాఖులు బుక్కాన్ని లిగ్గా లాగించుచుండి
"అస్యా! ఎంత వింత :శ బిగిందయ్యా, బుక్కాన్!
తగినంతకు లిగాగా పుస్తుని ఇప్పటిక లాం రుం
అయించి అస్యాతు అమించులో.

"సుప్పాని "అయించా!" అని తన సీషుంట్లు లిగించా
శాశించుకుని మామిసీయంటి.

అశ్చుకూగా పాశాశంచేపి తనకు రావిము ట కిగించిన
అయించించి విషాంగులు అయించి తన ఏరించుని
పేచేండ్రులోహా, పేచగణాలోహా వరించి.

అన్నా తన వంగ్రోలాగే పుస్తు మామిని చూసి
అంద్రుకు ముంగులచి, మామిపుచి మామిలోక చూచి చుమ్మ
నీచు రామకరము కూతురి అచ్చిన్నాలు యాచ్చాడు.

అయింకివాయిద పాశాప గాంచు క్షుర్మపర వ్యాపక కింది
కింది కెర్పుచించుండగా, త్రిరంగపుర వ్యాపక వ్యాపక
శిం మామిలా పుమించో ప్స్ట్రుపుర వ్యాపక మామిని
అయించించి విషాంగులు మామిలై రమగా అపించాడు.